

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 1 frt
Félévre ... 2 frt
Egész évre ... 4 frt
Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

VIII., József-utca
78. sz. II. e. 10. a

Kiadóhivatal:

József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Ersekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Kores.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vívó-Egylet,
Lőcei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcei Vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Kores.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Kores.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Kores.-Egylet,
Rimaszombati Kores.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátorlajuhelyi Kores.-Egylet,
Selmeczi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi torna és vívó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Kores.-Egylet,
Székesfehérvári Kores.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Kores- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

A czéllövés az iskolában.

A tornareform megindításával egyik többször hangoztatott elv volt, hogy a tanulók már az iskolában némi katonai képzettséget nyerjenek. Azonban a túlzástól már akkor tartózkodtunk, és a francia iskolai zászlóaljok nem is utánóztattak nálunk, bár a katonai pontos menetelés, a szakasz-képzés gyakorlása azóta jobban gyakoroltatnak. Felmerült a tornareform vitáiban a tanulóknak a czéllövésben való gyakorlása is, de a dolog sem nem vitatott meg eléggé, sem nem történt azóta e tárgyban semmi sem.

Most, hogy a boerok oly pontossággal lövik ellenségeiket, felmerült a napilapokban az az eszme, hogy nem lehetne-e a tanulókat és a falu legényeit a czéllövésben sportszerűleg, multság gyanánt gyakoroltatni. — Mindenesetre lehetne, jó is volna, csak a dolog kivihetősége nehéz.

A tanulóknak legelső sorban a mai és bizony-nyal még a messze jövő tanítási módja mellett is alig marad idejük a rájuk nézve sokkal fontosabb testerősítő gyakorlatokra. — Hisz oly hosszú és nehéz küzdelembe került, míg a játékdélután valószínű látjuk, hogy nem remélhetjük a czéllövésre szükséges idő kiszoríthatását.

Elvileg azonban semmi kifogásunk sem volna, hogy a felsőbb osztályok tanulói tanári felügyelet mellett a czéllövést gyakorolják, ha erre a hadügy-minisztérium helyet, fegyvert és tőltényt adna. Azt is biztosan remélhetjük, hogy a tanulóknak az ily czéllövési gyakorlatokra tömegesen és kedvvel

menne ki, és hogy a gyakorlatoknak a nemzet haderejére jó hatása volna.

Ugyde a középiskolai tanulóknak nagy része nem puszkával fogja hazáját szolgálni, hanem tiszti karddal, meg a hadsereg katonáinak nagyon kis százalékát kapja a középiskolából, hanem a nép fiaiból. Így hát a czéllövés gyakorlása nemzeti fontosságúvá csak úgy válhatnék, ha a faluk legénysége és a városok iparos ifjai kapnák béke időben kezükbe a Manlichert.

Hogy mint volna megvalósítható e dolog, azt nem e kis lap feladata fejtegetni, de annyit bátran mondhatunk, hogy az ezen ügyre fordított gond és költség nem csak hadseregünk harczeréségét emelné, de népünknek józanságát, önértetét is nagyban fokozná. — Gondoljuk csak el, hogy mily nemes szórakozás volna a korcsmázás helyett a legénység számára a czéllövés gyakorlása; mint találják kedvüket az iparos ifjak e férfias és most nálunk csak urak által hozzáférhető multságban. — Aztán azt se feledjük el, hogy a czéllövés olyan nehéz mesterség, hogy három év múlva is csak kevés katona tud jól lőni, és ugyancsak sokat nyerne vele a katonaság, ha az ifjak szolgálati éveik előtt és után is gyakorolhatnák magukat a czéllövésben.

A középiskolákban a czéllövés gyakorlása, ha a tanulóknak idejük volna rá, nem ütközne nehézségbe, mert hol középiskola van, ott rendesen katonai czéllövő is van, és csak a fegyverek használatát kellene megengedni és pár altisztet bocsátani az iskolák rendelkezésére. — De e dolog úgy is

megoldható lenne, ha a városi lövöldéknél próbálnának az iskolák időt és fegyvert kapni.

Mindenesetre azonban annyit meg kellene tenni, hogy az egyetemi ifjúság vehesse gyakorlatai közé a czéllövést. — Itt most épen némi fellendülés tapasztalható a sport iránt, és a czéllövést a különben ügyetlenebb ifjúság is kedvvel űzné. De mit sem érne, ha csak az egyetemi egyetek tagjai vennének részt e gyakorlatokban, hanem azt általánossá kellene tenni. A czéllövés volna talán a legalkalmasabb gyakorlat nagyobb tömegek egybegyűjtésére. — Ezután majd a más gyakorlatok is inkább elterjednének és lassanként kivonhatók lesznek a tanulók a kávéházakból a szabad mezőre.

A korcsolyázásról.

(A jégről, a korcsolya-pályákról, a korcsolyázók öltözkészéről)

A higgadt korcsolyázó első dolgának tartja, hogy meggyőződjék, vajjon megbirja-e, elég vastag-e már a jég. Mindenekelőtt az élvezet veszélytelenségéről, a jég erejéről kell tehát szólnunk. A nagyobb folyamokon és tavakon minden évben történnek szerencsétlenségek, melyeknek oka a jég vastagságának nem eléggé való megfigyelése.

A jég erejének megpróbálásául rendszeren köveket dobálunk rá elég helytelenül, mert ez sehogys sem biztos próba és még el is rontjuk a pályát, ha kövekkel bedobáljuk. Helyesebb egy széles deszkát tenni a jégre és ezen biztosan bemenve felvágni a jeget, ha vastagsága 5–6 centiméternyi, úgy biztosan rámehetünk.

Hanem még e vastagság mellett is sokra vigyázni kell a szabad jégen való korcsolyázásnál. Sok tő és folyam medrében melegforrások felett a jég nem fagy be vastagon vagy sekélyviznél a folyam csapása miatt, más helyet léket vágnak a jégre; mind az ily helyek veszélyessé válhatnak a vigyázatlanra.

A jég vastagsága azonban nem elég biztosítás a veszély ellen, mert a már 4 cm.-es jég is lehet elég erős nagyon hirtelen jött hidegben fagyva, míg az olvadó 6 cm.-es is könnyen beszakad. Nagyobb társaságok megtartására 7–8 centiméternyi jég kell, feltéve, hogy a társaság nem jár mindig egy irányban, a zene hangjait követve. Ily korcsolyázásnál legalább is 12 centiméter vastag jég nyújt csak biztosságot.

A jó korcsolyázók ideálja a természetesen mindig smaragdöld tükörsima jég, mely csak szélcsend kemény hideg időben képződhetik. Az ily jégtükrökben még az a gyönyörűség is megvan, hogy mozdulatainkat visszatükröződve láthatjuk. Hanem a már csontkeménységű sima jég ismét nem igen kedves, különösen a műkorcsolyázásra, mert a legélesebb korcsolya kellő befektetésére is nagy erő kell és csak szokás után élvezheti a legjobb korcsolyázó is.

Hanem a szabad szép jeget egy éjjeli hóesés hamar megsemmisíti s már ekkor elő áll a mesterséges jégkészítés és tisztítás szüksége.

A tisztításnál a legtöbb baj rendszeren a hóval van, de nagy gondot kell sok helyen a falevelek seprésére is fordítani, mert ha a jégen hagyjuk a szél által ráfújt leveleket, ezek setét színén a nap meleg sugarai könnyebben megtörvén, alattok a jeget felolvasztják. Ép ez okból nem kell megengedni a szivarvégeknek, papírosoknak jégre való hányását.

A mesterséges jégpályák legkezdetlegesebbje úgy áll elő, ha valamely magasabb fekvésű vízből a termé-

szetszerűleg körülzárt, vagyis katlanszerű mélyedésbe eresztünk és megvárjuk míg kellő vastagságúra fagy.

De itt az a baj, hogy sok víz kell és nehéz ily helyet találni. Ezért már magát a talajt is előre el kell készíteni. Első kelléke e jégpálya-készítésnek, hogy a talaj a lehető legvizszintesebb és legsűrűbb legyen, erre nézve pedig legjobb, ha a tért beton vagy aszfalt réteggel vonjuk be, de ennek költségeit nálunk még kevés egyet birja meg. Ezért a legajánlatosabb az agyagréteget erősen ledöngöltetni, vagy hengereztetni. Még jobb lesz a pálya, ha ez agyagréteget még ki is téglázhatjuk.

Az így elkészített tért 50 centiméternyi magasban körül falazva vizet csesztünk rá 40 cm. magasságig. Erős fagyású időben a vizet jó lesz több oldalról egyszerre beereszteni, hogy egyenletesen fagyhasson.

Ha azonban még az a költség is nehezen volna meg, mennyi az előbbi módon való agyagozásra kell, sem elég víz az állandó víztükrözésére, úgy ráeresztünk a körülzárt térre annyit, mennyi van és ráengedjük fagyni, persze ez vékony réteg lesz a korcsolyázásra, de elég arra, hogy az agyagréteget pótolja. Ugyanis erre eresztvén újólág vizet, ez már nem szívárog le, hanem állandó jeget ad.

A jégpálya javítása sokkal nehezebb és fáradságosabb, mint maga a készítés. Ha a sík jeget csak a gyakori korcsolyázás rontja el, úgy helyrehozására némileg elég, ha a felhorzsolts jeget leseperjük. Erősebb felvágásnál azonban, ha a nap melege nem olvasztja fel kissé a jégtükröt és a rá következő fagy nem teszi ismét simává, úgy a jeget öntözni kell. Az öntözéssel vigyázni kell, nehogy tulságos sok víz jöjjön a jégre, mert az 1–2 cm. vastag felső réteg már könnyen leválik vagy megreped. Ha egy fecskendezés nem elegendő, hogy a horzsolásokat, karczolásokat kiegyenesítse, a fecskendezés ismétlődő. Inkább többször ismételjük az öntözést, mint egyszerre sok vizet vezessünk a jégre.

A fecskendezéseknél vigyáznunk kell, hogy a jégtükrön hó vagy felkarczolt jég ne heverjen, minthogy ez az új rétegen egyenetlenségeket idéz elő.

Hézagok, lyukak, repedezések legczélszerűbben meleg vízzel öntetnek le, minthogy az a gyors elpárolgás következtében hamarabb egyesül a jéggel. Ha alacsony hőfoku vizet használunk a jégpálya kijavítására, igen könnyen oly jégkéreg képződik, mely a régi jég-réteggel nem áll teljes érintkezésben s így a korcsolyák táblákat vágnak ki belőle.

A korcsolyázókat legjobban bosszantja az ugynevezett hólyagos jég, melynél a légbuborékok miatt göröngyössé válik a felület. Az ily helyeken a jeget jég-késekkel vagy gyaluval előbb ki kell vágni és azután beöntözve egyenlő sima jéggel vonni be. A havazások és gyors olvadásoknál előállt nagyobb egyenetlenségeket, ha már nem igen lehet helyrehozni, úgy deszkával körül kell keríteni, nehogy vigyázatlanul valaki szerencsétlenül járjon rajtok.

A jégpályák rendben tartására a legszükségesebb eszközök a seprők és jégkések. A jég törmelék kiharására szánkákat használunk. A jégtisztítással különösen a szánkák és jéggyaluk tisztításával dolgozó munkások, hogy el ne csusszanak, vas-jégtalpakokat kötnek lábuk alá. A jég öntözést, ha még kézi-fecskendők sincsen, igen jól végezhetjük öntöző-kannával is.

A legsimább jeget a következő eljárással nyerhetjük: egy két-három méter hosszú léczdarabra 1 m. 50 cm. széles erős vitorlavásznát szegezünk, most e lécz két végét két ember úgy huzza a jég felett, hogy a vászon a jeget seperje, a harmadik ember öntöző-kannával önti a vizet a vászonra, honnan egyenletesen lefolyva sima

jeget képez. Ha a jég nagyon felvágott volt, úgy ez eljárás ismétlendő.

A korcsolyázásnál a mellékes dolgok közt mindenestre legfontosabb az öltözet kérdése. Két szempontból fontos pedig, hogy miként öltözzünk; az egészség és maga a könnyed korcsolyázás tekintetéből. A két dolog közt első természetesen az egészségre nézve előnyös ruházat. De itt nehogy azt higgyék olvasóink, hogy valami tulságos melegen való öltöztést ajánlanánk. A nagyon meleg ruházatban könnyen kimelegedve, még hamarabb meghűlhetünk, mint a könnyű ruhában a kellő mozgás mellett. Azért tehát sem nagyon melegen, sem tüntetni akaró könnyűséggel nem kell öltözni.

A felső ruha, különösen a kabát derékban álljon jól a testhez, de szűk se legyen. Legjobb alakú kabátforma így a korcsolyázásra a jól testhez szabott matróz kabát volna, elől két sor gombbal nyakig begombolva. A szövet minőségét illetőleg mindenestre a gyapju és szőrkelmek a legmegfelelőbbek.

A nadrág alul szűk legyen, hogy a korcsolyázásban lábunk a leghabarábban mozoghasson. Sokan az alsó lábszáron a nadrágot posztó vagy bőr bokaszorítóval (Gamaschen) kötik el. Nem épen szükséges ugyan ily szorítót beszerezni, de jó azért is, mert a hideg ellen a legjobban véd.

Mind a kabát, mind a nadrág csak annyira legyen szűk és kemény posztóból készült, hogy mozdulatainkban semmi gátul se legyenek.

Alsó ruházatunkat a korcsolyázásra nincs miért melegebb cserélni fel, mint a minővel rendszeren öltözni szoktunk. De ha változást akarunk tenni a nyári és téli alsó ruházatban, úgy mindenestre jó a gyapju kelméjű (nem szükséges épen Jäge-rféle) alsó ruhákat viselni télen. A korcsolyázáskori izzadások után az ily ingek a hűléstől a legjobban megvédnek.

Minden különösebb ruhadarab szükségtelen a korcsolyázásnál, mint sál, melegen bélelt mellény, bundás sapka stb. A sapkát illetőleg legfeljebb nagyobb korcsolya kirándulásokra ajánlhatnánk. A műkorcsolyázásnál a mi éghajlatunk alatt tulságos melegen tartjuk, bár meg kell engedni, hogy a stilszerű korcsolya-ruházatnál a sapkát is szeretjük látni. Így hát, hogy minden érdeknek elég legyen téve, legjobb a korcsolyázásra a vékonyabb posztóból készült védő sapkát használni.

A keztyűk közt a legajánlatosabbak a most divatban levő kötött szőrkeztűk. A sima bőr, vagy bundás bőrkeztűk egyaránt alkalmatlanok. Nők számára persze az ily vastag kötött keztyűket hiába ajánlanánk, de a férfiak minden alkalommal legjobban használhatják.

A hidegebb korcsolya-évadban az ütéremelegítőket is felvehetjük. E kis ruhadarab kezünket még melegebben tartja, mint bármily jó keztyű. A nőknél a bundás újjú kabátok helyettesíthetik ez ütéremelegítőt.

A cipők a korcsolyázók öltözeténél a legfontosabbak, mert mintegy általuk erősítetik a lábhoz a korcsolya. A szíjakkal való felkötésnél még nem oly fontos a cipő, de az újabb módú korcsolyák tisztán a sarokra és cipőtalpra erősítettek fel.

Azért beszélünk csak cipőről, mert a csizmákat már alig számbavehetőleg viseljük és mert ezek a korcsolyázásra nehézségükkel fogva sem alkalmasak. Ha mégis a csizmában akarnánk korcsolyázni, ráncz nélkül feszes szárral csináltassuk, hogy a bő boka mellett a szár tartsa feszesen lábunkon a korcsolyát.

A cipőnek a lábra teljesen találni kell. A bő cipő nemcsak alkalmatlan korcsolyázásra, de veszélyes is, mert könnyen lábunk alá engedi csúszni a korcsolya élet és elesünk. Cipőnek nem elég a lábfejre találni, hanem

különösen a bokát kell szorítania. Ezért az egyedül megfelelő cipő csak az elől fűzős lehet. Az ilyen cipőt egészen lábunkhoz alkalmazhatjuk. — A fűzés elől jól lemenjen, hogy ha a cipő ki is tágul, azért lábunkhoz szoríthassuk.

A fűzésre nézve nem helyes, mint sokan tartják, a bakancsszerű bőrbe fűzés, mert a szíj így a lábat bevágja, hanem a rézfogasokkal kell a cipőt befűzni. A szíjat tartó rézkapcsok egymáshoz közel legyenek, de mégis annyira távol, hogy a saroksíj két kapocs közt felkötő legyen.

A korcsolya-cipő bőrének legajánlatosabb a puha borjúbőr. A betét lehet könnyebb bőrből is. A cipő alakja lehet bármilyen, bár a Halifax-korcsolyákra nézve jobb a vágott orrú, mint a hegyes talpú, mert a talpszorító vasak a végefelé vékonyodó talpra nem találnak jól. — A cipő talpa nem szükséges, hogy tulságos vastag legyen, mert így a korcsolya magasodik vele és az egyensúlytartás mindjárt nehezebb. — A vastag talpnál a láb az egyensúlyozási érzéket is elveszti.

A cipő sarka mindenestre alacsony legyen, úgy szólva csak arra való, hogy a korcsolyát megerősíthessük rá. A felülről lefelé keskenyedő sarkokba a Halifax-féle korcsolyák sarokszorítójának előbb helyet kell kivágni, hogy jól felerősíthető legyen. A legbiztosabb felerősítés és a legjobban találó cipő mellett is tanácsos a saroksíjat felkötni. Ez a kis fáradság sokkal több erőlködéstől kímél meg, mint gondolnánk. A bokában lábunk így sokkal kevésbé fárad és egész korcsolyázásunk biztosabb. A Jackson Haynes-féle korcsolyák, melyek a talp és sarokra állandóan erősítettek fel, ép ezért terjednek oly nehezen el még a legjobb korcsolyázók közt is, mert bármily erővel fűzzük be cipőnket a szíj szorításával való biztosságot sehogyse érjük el.

K. K.

Egészséges-e a táncz.

Karnevál herczeg királysága az idén nagyon sokáig: februar végéig fog tartani. Egyre másra alakulnak a bálbizottságok, a posta csak úgy ontja majd a sok szecsessziós meghívót — néhány nap még s zenétől, zsidongástól visszhangzik majd a főváros s az egész ország valamennyi tánczterme. És e közben az a kérdés merül föl, *egészséges-e tulajdonképpen a táncz*. Egy orvos foglalkozik a kérdéssel és a következőket írja róla:

A táncz, amelynek apáink is kedvvel, szeretettel hódoltak, nagyon testedző mulatság, megkívánja a különböző izomcsoportok harmónikus együttműködését, azonkívül bizonyos, hogy sokkal határozottabb fellépésű az az ember, aki tánczolni tud. Csak sajnálkozni lehet a mai és különösen a nagyvárosi enervált fiatalságon, amelyben nincs meg apáink pezsgő tánczkedve, amely huzódzik a táncztól, a tánczterem mellékhelyiségeiben, a fehér asztalnál kritizál, vagy, ha már be is megy a tánczosok közé, akiknek nem alvadt még meg egészen a vére, s nem petyhüdtek el teljesen az idegei, akkor sem tánczol, csak lábatlankodik, ide-oda ödöng öntudatos mosolylyal az ajkán.

Pedig a kiéltséget affektáló, vagy valósággal kiélt fiatal emberek okosabban tennék, ha maguk is nekilátnának ennek az okos testi gimnasztikának. Persze nem mindenkinek egészséges a táncz. Szívbeteg, tüdőbajos ember, meg a vérszegény leány legokosabban tennék, ha egyáltalában *nem* tánczolna, vagy legalább is nagyon keveset. És sajátságos, hogy éppen ezek a legszenvélyesebb tánczosok. Hanem most már a tánczos, akár erőteljes, akár gyengébb szervezetű, tartsa szem előtt mindig, hogy amelyik pillanatban a szíve hevesebben

kezd dobogni, avagy szédülés fogja el — abban a pillanatban hagyja abba a tánczolás. Figyeljen arra is, hogy az első táncz ne tartson sokáig: a tüdőnek, a szívnek, az izmoknak meg kell szokniok az élénkebb mozdulatokat.

A bál higiéniájának szempontjából legfontosabb a bál ruházódás kérdése, különösen pedig a nőknek kellene erre ügyelniök, akik az egészség legelemibb követelményeivel sem törődnek, ha a zsarnokul szeszélyes divat éppen így kívánja.

A bál ruhá könnyű és kényelmes legyen, hogy könnyen lehessen benne lélekzetet venni; eléggé alkalmasak e tekintetben a mostan divatos francia alacsony fűzők, amelyekben a tüdő legalább némileg rendesen végezheti a működését.

A józan ész azt parancsolja, hogy ne hordjunk magas sarku, keskeny orru cipőt — nos, a tánczban meg valóságos gyötrelmek az ilyen cipők. A tánczos alacsony sarku, kényelmes szabásu cipőt hordjon.

Ezek a tanácsok hiábavalóak, az bizonyos, mert ha a divat nem ezeket állapította meg, nem is akad ember, aki kövesse őket — hisz csak az egészség kívánja. Ügyeljen tehát a tánczos legalább más uton-módon az egészségére.

A táncz után közvetlenül ne igyék hideg vizet, sok tüdőgyulladásnak volt már egy pohár hideg víz az okozója. Ha már iszik valaki, legfejlebb egy-két korty citromos vizet, vagy sört, de itt igen fontos az, hogy azután tovább tánczoljunk. Erre most azt lehet felelni, hogy aki szomjas, az inni akar. Igaz! Hiszen a testünk nagy részét víz teszi, a testet alkotó szövetek ugyszólván át vannak a nedvességgel itatva s ez a nedvesség a hőmérsék növekedésével tánczolás közben mint izzadság kiválik s bármilyen prózai is, de úgy van, hogy a szenvedélyes tánczos két liternyi izzadságot választ ki; már most ebből az következik, hogy a testet alkotó szerves szövetek ennyi vízvesztésre kiszáradnak, az elvesztett nedvességet pótolni kell: az ember szomjazik. Lehet tehát inni a felhevült tánczosnak, de mérséklettel és mindig kortyonként, mert a hirtelen ivás a belső részekről hirtelen vonja el a meleget, másnap azután meg van a tüdőgyulladás, vagy egyéb lázas betegség, amelynek elkerülése végett az is tanácsos volna, ha a tánczosok végre abbahagynák a mulatságot rendesen befejező galopozást és tíz-tizenöt percznyi pihenés után hagynák csak el a táncztermet.

B. N.

Biczikli és varrógép.

Irta: Szikra.*

Jer, kedves, a tandememre,
Fel van fuva kereke,
Biczikliről, varrógépről,
Halld, mit mond egy bus rege. —
Már két éve, hogy egy gyárból
Mind a kettő kikerült
S egy nagy raktár tengerébe
Mindenik alá merült.

Soká vártak ott hiába,
Mig végre egy szép napon,
Varrógépért jött a lányka
S válogatta boldogon.
Új otthonba kell ez nékem,
Magyarázta s elpirult,
Ajka, arcza piros rózsá,
A mely fehér hóra hullt.

* A jeles író e csinos költeményét a „Vasárnapi Ujság” decz. 31-iki számából vesszük át.

Nyomán lépve, város éke,
Ifja is a boltba nyit,
Körül nézdel, majd így érvel:
„Ejh, de szép egy biccz ez itt!
Mit gondolna, ha megvenném?”
„Oh, csak vegye, kedvesem!”
„Isten neki! új fészünkbe
Elfér az is. Megveszem!”

Együtt jöttek, együtt mentek,
Gép, biczikli s ifju, lány,
Megesküdtek nemsokára
Dalos május hajnalán.
Gép, s bicziklit új lakásba
Lepi rozsdá, por, penész,
Szerelmével elfoglalva
Az ifju pár rá se néz.

De a mézes hetek multán,
Nő a szükség, jó a gond,
Kora reggel — késő estig
A varrógép egyre zsong.
Varrás felett sápadt asszony
Szakadatlan görnyedez,
„En bizony nem ölom magam”,
Mond a férfi — „lesz, mi lesz!”

„Te is hagyd e csunya gépet,
Jer a zöldbe, angyalom.” —
„Nem tehetem, sürgős munkám, —
Számomra nincs nyugalom.”
„Ejh, én unom magam itthon!...”
„Ugy?” — jó rá a felelet. —
„Kettőnk közül, a ki henyél,
Maga édes — elmehet!”

De e szóra, — átkos óra!
Boldogságnak vége van,
A sértett fél szitkozódva
A szobából kirohan;
Ki a házból, gyors biczikli,
Nesztelenül elpereg...
Sápadt asszony varrógépénél
Elhagyatva kesereg.

A Magyar Athletikai Club tagjai által idegen versenyeken elért eredmények.

Athletika.

1895. VI./13. Budapest, B. T. C. versenyén:
100 yard: 2. Zachár István.
Birkózás: Ignátzy Ernő (oklevél).
1896. IV/6. Athén, Olimpiai játékok.
100 méter: 3. Szokoly Alajos.
800 „ 2. Dáni Nándor.
1896. V./10. Budapest, O. T. E. versenyén: Pentathlon
győztese dr. Porteleky László (arany
érem) [a) távolugrás: 1. Gerentsér László
597 cm., 2. Zachár István 596 cm.; b)
150 m. síkfutás: 1. Gerentsér László
17¹/₂ mp.; c) súlydobás: 2. Réthy Pál
1134 cm.; d) birkozás: 1. dr. Porteleky
László; e) gerelyvetés: 2. dr. Porteleky
László-22-20 m.]
- ¹/₂ mértföldes síkfutás: 1. Sacher Gusztáv
2 p. 19 mp., 2. Paukovich Ernő.

1896. VI./21. *Budapest*, M. T. K. versenyén:
100 méter: 2. Gerentsér László $11\frac{2}{5}$ mp.
200 „ 1. Gerentsér László $24\frac{1}{5}$ mp.
1896. VII./5. *Prága*, A. C. Sparta versenyén:
Súlydobás: 1. Réthy Pál 933 cm.
1 mértföldes síkfutás Csehország bajn.:
2. Sacher Gusztáv.
100 yard, Csehország bajn.: 1. Szokoly
Alajos $10\frac{1}{5}$ mp., 3. Zachár István.
Hármasugrás: 1. Szokoly Alajos 1242 cm.,
3. Réthy Pál 1085 cm.
Stafétafutás (400 m.) 1. Szokoly – Gerentsér
– Stankovits – Zachár.
Magasugrás: 1. Réthy Pál 175 cm.
 $\frac{1}{4}$ mfdes handicap: 1. Stankovits Szilárd
20 m. $54\frac{3}{5}$ mp.
1896. VII./5. *Zombor*, Z. S. E. versenyén:
100 yard: 1. Manno Leonidás 11 mp.
 $\frac{1}{4}$ mértföldes akadályverseny: 1 Manno
Leonidás $67\frac{3}{5}$ mp.
Birkózás: 2. Manno Leonidás,
1896. VIII./9. *Siófok*, Sportvilág versenyén:
100 yard: 1. Manno Leonidás, 2. Stanko-
vits Szilárd.
300. m. stafétafutás: 2. Szokoly – Stanko-
vits – Manno.
Hármasugrás: 1. Szokoly Alajos 1248 cm.
1897. VI./6. *Budapest*, H. O. S. E. országuti versenyén:
 $\frac{1}{2}$ mfdes futás: 1. Nuber Gusztáv.
1897. VI./13. *Szombathely*, V. S. E. versenyén:
Diszkoszvetés: Réthy Pál 29.31 m.
Távolugrás: 1. Zachár István 596 cm.
Súlydobás: 2. Réthy Pál 1065 cm.
1897. VI./20. *Prága*, A. C. Sparta versenyén:
 $\frac{1}{4}$ mfdes síkfutás: 2. Gerentsér László
 $54\frac{3}{5}$ mp.
100 yard, Csehország bajn.: 1. Zachár
István $10\frac{4}{5}$ mp.
Magasugrás: 1. Szokoly Alajos 154 cm.
Hármasugrás: 1. Szokoly Alajos 1240 cm.
Diszkoszvetés: 1. Réthy Pál 27.83 m.
Stafétafutás (400 m.): 1. Szokoly – Geren-
tsér – Réthy – Zachár.
120 yardos gátv.: 1. Szokoly Alajos 20 mp.
1897. VII./4. *Zombor*, Z. S. E. versenyén:
100 yard: 1. Gerentsér László 10 mp.
 $\frac{1}{4}$ mfd: 1. Gerentsér László $57\frac{2}{5}$ mp.
120 yard, gátv.: 1. Gerentsér László 19 mp.
1897. VIII./22. *Szabadka*, Sz. S. E. versenyén:
Hármas összetett verseny: 2. dr. Porteleky
László.
1897. IX./12. *Pécs*, P. A. C. versenyén:
100 yard: 1. Gerentsér László $10\frac{4}{5}$ mp.
 $\frac{1}{4}$ mfd: 1. Gerentsér László $56\frac{1}{5}$ mp.
Súlydobás: 2. dr. Porteleky László 941 cm.
Diszkoszvetés: 2. dr. Porteleky L. 25.08 m.
1897. IX./12. *Berlin*, Spiel und Sport versenyén:
120 yardos gátv.: 2. Szokoly Alajos.
1898. VI./12. *Prága*, A. C. Sparta versenyén:
Rudugrás: 2. Sasse Károly 280 cm.
Hármasugrás: 1. Sasse Károly 1188 cm.
1898. VII./24. *Bécs*, A. C. Victoria versenyén:
Magasugrás: 1. Sasse Károly 161 cm.
100 yard, handicap: 2. Zimburg Ervin
2 m. e.
1898. VIII./21. *H.-M.-Vásárhely*, H. T. és V. E. versenyén:
Távolugrás: 1. Sasse Károly 502 cm.
Rudugrás: 1. Sasse Károly.
1898. VIII./28. *Bécs*, W. A. C. versenyén:
Távolugrás: 2. Gajzágó Tibor 588 cm.
Rudugrás: 2. Sasse Károly 280 cm.
1898. IX./11. *Békes-Csaba*, B. Cs. T. E. versenyén:
Rudugrás: 1. Sasse Károly 280 cm.
Súlydobás: 1. Réthy Pál 1034 cm.
Távolugrás: 2. Sasse Károly 567 cm.
Diszkoszvetés: 2. Réthy Pál 29 m.
220 yardos handicap: 1. Weimess László
18 m. e., 2. Sasse Károly 20 m. e.
1898. X./23. *Budapest*, M. U. E. versenyén:
Távolugrás: 1. Gajzágó Tibor 631 cm.
220 yardos handicap: 1. Wagner Zoltán
4 m. e. $24\frac{1}{5}$ mp.
1899. VI./29. *Budapest*, M. U. E. versenyén:
Rudugrás: 1. Kauszer Jakab 277 cm.
1899. VII./16. *Bécs*, W. A. C. versenyén:
Rudugrás: 1. Kauszer Jakab 285 cm.
1 mfdes handicap: 2. Purk Béla 5 p 5 mp.
1899. VII./22. *Budapest*, M. U. E. versenyén:
220 yardos handicap: 2. Koppán Pál 2 m. e.
1899. VIII./27. *Szabadka—Palics*, Sz. S. E. versenyén:
46 kmes országuti gyaloglás: 2. Bredl
Sándor 4 óra $30\frac{1}{2}$ p.
Rudugrás: 1. Kauszer Jakab $304\frac{1}{2}$ cm.
1899. IX./10. *Budapest*, O. T. E. versenyén:
3 mfdes síkfutás: 2. Purk Béla.
1899. IX./24. *Bécs*, Währinger B. C. versenyén:
100 mé. síkfutás: 1. Koppán Pál 12 mp.
1000 méteres síkfutás: 1. Purk Béla 3 p.
 $10\frac{2}{5}$ mp.
 $\frac{1}{4}$ mfdes síkfutás: 2. Koppán Pál.
Magasugrás: 2. Takács Tamás 150 cm.
120 yardos gátfutás: 1. Takács Tamás.
Távolugrás: 2. Koppán Pál 557 cm.
1899. X./8. *Budapest*, M. T. K. versenyén:
 $\frac{1}{4}$ mfdes handicap: 1. Wagner Zoltán
10 m. e. 55 mp.
- Evezés.**
1897. VI./20. *Budapest*, M. E. Szövetség versenyén:
Palánkös négyvezős-verseny: 1. Jankó
Béla, dr. Hérics-Tóth Jenő, Dobák Emil,
Schmidt Rikárd (s), Károly Henrik (k).
6 p. 17 mp.
1898. VII./3. *Budapest*, M. E. Szövetség versenyén:
Államdíj. Juniornégyes: 1. Raics Aurél,
Ábrai Zoltán, Dobák Emil, Raics Lajos
(s), dr. Csupor József (k) 6 p. 19 mp.
Négyvezős-verseny (II. oszt.): 1. Ugyan-
azon csapat.
1899. VI./18. *Budapest*, M. E. Szövetség versenyén:
Négyvezős verseny (I. oszt.): 2. Ábrai Zol-
tán, dr. Dobák Emil, dr. Porteleky
László, Raics Lajos (s), dr. Csupor
József (k).
- Kerékpározás.**
1897. VI./6. *Budapest*, H. O. S. E. országuti versenyén:
20 km. nyeretlenek versenye: 1. Kirch-
knopf Ferencz 42 p. 15 mp.
10 km. kezdők versenye: 1. Vizner Máté
21 p. 02 mp.
1897. IX./19. *Budapest*, B. K. E. pályaversenyén:
2000 m. juniorverseny: 2. Kirchknopf
Ferencz 4 p. 13 mp.
1897. X./17. *Budapest*, Sportvilág pályaversenyén:
2000 m. handicap: 1. Krempels József
200 m. e. 2 p. $56\frac{3}{5}$ mp.

- Egyórás verseny: 3. Kirchknopf Ferencz 36900 m.
1898. IV./24. *Budapest*, Sportvilág pályaversenyén: 2000 m. handicap: 1. Kirchknopf Ferencz 60 m. e. 2. p. 58 mp. 25 km. verseny: 3. Kirchknopf Ferencz 38 p. 43 $\frac{1}{5}$ mp.
1898. V./1. *Budapest*, C. K. E. pályaversenyén: 2000 m. vigaszverseny: 2. Krempels József.
1898. V./15. *Budapest*, Budai K. E. hegymászó versenyén: 3980 m.: 2. Kirchknopf Ferencz 13 p. 45 mp.
1898. VI./12. *Budapest*, H. M. B. C. pályaversenyén: 5000 m. főverseny: 1. Kirchknopf Ferencz, 8 p. 04 $\frac{1}{5}$ mp. 3000 m. tandemverseny: 1. Kirchknopf F., Vizner M. 5 p. 48 $\frac{1}{5}$ mp. 1000 m. handicap: 1. Krempels József 70 m. e. 1 p. 22 mp. Egyórás verseny: 1. Kirchknopf Ferencz 38400 m.
1898. VI./26. *Budapest*, Budai K. E. pályaversenyén: 2000 m. megnyitóverseny: 1. Kirchknopf Ferencz 4 p. 20 mp. 3000 m. főverseny: 2. Krempels József 5 p. 32 $\frac{1}{5}$ mp. 10.000 m. Magyarország bajnoksága: 2. Kirchknopf Ferencz 17 p. 54 mp. 2000 m. handicap: 2. Krempels József 60 m. e. 3 p. 08 mp. 25 km. verseny: 1. Kirchknopf Ferencz 38 p. 10 $\frac{1}{5}$ mp.
1898. VII./9/10. *Kolozsvár-Arad*, A. K. C. országuti vers.: 310 km. 1. 4. Krempels József 21 ó. 35 p.
1898. VIII./21. *Hódmezővásárhely*: H. T. V. E. versenyén: Országuti verseny 62 km.: 2. Krempels József 2 ó. 23 $\frac{1}{2}$ p. 5000 m. pályaverseny: 1. Vizner Máté 11 p. 23 $\frac{3}{5}$ mp.
1898. VIII./28. *Budapest*, Pályaszövetség versenyén: 1000 m. megnyitóverseny: 2. Kirchknopf Ferencz 2 p. 10 $\frac{3}{5}$ mp. 3000 m. tandemverseny: 1. Kirchknopf Ferencz, Bihari M. U. E. 5 p. 04 mp.
1898. IX./4. *Pécs*, P. B. C. pályaversenyén: 2000 m. megnyitóverseny: 2. Krempels József 3 p. 48 mp. 3000 m. emlékverseny: 2. Kirchknopf Ferencz 5 p. 28 mp. M. K. Sz. bajnoksága 1000 m.: 3. Kirchknopf Ferencz 1 p. 22 $\frac{3}{5}$ mp. Vendégek versenye 4000 m.: 2. Kirchknopf Ferencz 10 p. $\frac{3}{5}$ mp. 3. Krempels József. M. K. Sz. bajnoksága. 10 000 m.: 3. Kirchknopf Ferencz 22 p. 08 $\frac{3}{5}$ mp. Handicap. 1000 m.: 1. Kirchknopf Ferencz 1 p. 22 $\frac{3}{5}$ mp. Többüléses gépek versenye. 5000 m.: 1. Kirchknopf—Krempels 9 p. 41 $\frac{1}{5}$ mp.
1898. IX./8. *Budapest*, N. K. E. pályaversenyén: Jubileumi főverseny 5000 m.: 2. Kirchknopf Ferencz 7 p. 52 $\frac{1}{5}$ mp. Többüléses gépek versenye. 5000 m.: 1. Kirchknopf—Keszler (C.K.E.) 2 p. 48 $\frac{2}{5}$ mp.
1898. IX./11. *Budapest*, H. M. B. C. pályaversenyén: Tandemverseny. 3000 m.: 1. Kirchknopf Ferencz—Lillits Milutin 5 p. 55 mp. 25 km. verseny: 3. Kirchknopf Ferencz 38 p. 30 mp.
1898. IX./8. *Nagy-Becskerek*, N. B. K. E. pályaversenyén: Megnyitóverseny 2000 m.: 2. Krempels J. Vendégek versenye 4000 m.: 2. Vizner Máté. Főverseny. 10 km.: 1. Vizner Máté. Tandemverseny. 5000 méter: 1. Vizner—Krempels.
1898. IV./11. *Békés-Csaba*, B. Cs. T. E. versenyén: Országuti verseny. 60 km.: 1. Krempels J. Pályaverseny. 2000 m.: 1. Krempels József. 10 km.: 1. Krempels József. 5000 m. 2. Krempels József.
1899. V./14. *Budapest*, Budai K. E. országuti versenyén Magyarország hegymászó bajnoksága. 3980 m.: 3. Krempels József 13 p. 55 mp.
1899. VI./25. *Budapest*, Budai K. E. pályaversenyén: Megnyitóverseny. 1000. m. 2. Krempels J.
- Lawn-tennis.**
1899. VI./15. *Budapest*, a B. L. T. C. versenyén: Magyarország egyes bajnoksága: 1. Yolland B. Arthur.
1899. VII./26. *Szabadka—Palics*, a Sz. S. E. versenyén: Egyes verseny: 1. Wein Árpád.
- Torna.**
1899. VII./27. *Szabadka—Palics*, a Sz. S. E. versenyén: Sztornázás (korlát, nyújtó, ló): 1. Horváth Boldizsár.
- Uszás.**
1894. IX./6. *Budapest*, a M. U. E. dunai versenyén: 500 m. uszás: 1. Reischl Ferencz.
1895. VII./28. *Siófok*, a M. U. E. versenyén: Megnyitóverseny, 300 méter: 1. Reischl Ferencz 5 p. 02 $\frac{1}{5}$ mp. M. U. E. bajnoksága. 100 m. 2. Reischl Ferencz 1 p. 06 mp. Hátuszás. 100 m.: 1. Reischl Ferencz 1 p. 13 $\frac{4}{5}$ mp.
1898. VIII./21. *H.-M.-Vásárhely*, a H. T. V. E. tiszai versenyén: 2000 m.: 2. Tasnády Endre 27 p. 30 mp. 300 m.: 2. Tasnády Endre.
1899. VII./9. *Bécs*, I. W. A. S. C. versenyén: Szeniorok versenye. 68 m.: 2. Tasnády Endre.
1899. VIII./13. *Berlin*, Deutscher Schwimm-Verband versenyén: Európa bajnoksága. 1609 m.: 2. Graeff Károly 27 p. 17 mp.
1899. VIII./27. *Budapest*, M. U. E. dunai versenyén: Magyarország bajnoksága. 8353 méter: 1. Graeff Károly 1 ó. 04 p. 55 mp.
- Vívás.**
1896. III./24—28. *Bécs*, a W. F. C. osztrák-magyar vívóversenyén: Kardverseny: Fery Oszkár arany érmet nyert. Vítóverseny: Kerékgyártó Gyula és Mészáros Ervin ezüst érmet nyertek.
1897. VIII./22. *Szabadka*, a Sz. S. E. versenyén: Kardverseny: 1. dr. Porteleky László.
1898. III./25.—27. *Velence*, a Velencei Vivó-Egylet versenyén: Vítóverseny: Mészáros Ervin arany érmet nyert. Kardverseny: 2. Paukovics Ernő arany érmet nyert.

1898. V./8. *Belgrád*, a kir. katonai akadémia vivó-estélyén Iványi Gyula és dr. Porteleky László elismerő oklevelet nyertek.
1898. V./15. *Budapest*, a Santelli Italo által rendezett versenyen:
Vítörverseny: 1. Mészáros Ervin.
Kardverseny: 1. dr. Porteleky László.
2. Szóts Aladár, 3. Mészáros Ervin.
Akadémia: 1. Iványi Gyula, 2. dr. Porteleky László, 4. Mészáros Ervin, 6. Matlaskovszky István, 7. Szóts Aladár.
1898. V./18—21. *Bécs*, a Fechtclub der Officiere der k. u. k. Landwehr és az Union Fechtclub vivóversenyén:
Mesterek közt báró Bothmer Jenő (kard és vítör) arany érmet, amatőrök közt Czeglédy Endre (kard) és dr. Porteleky László (kard és vítör) arany érmet, Matlaskovszky István (kard) és Tóth László (vítör) ezüst érmet nyertek.
1898. V./25.—28. *Bécs*, a hadseregi vivóversenyén:
Mesterek közt Orbán Pál (kard) ezüst érmet, amatőrök közt Czeglédy Endre ezüst (vítör) és aranysegélyű ezüstérmet (kard), Szóts Aladár (kard) ezüst érmet nyert.
1898. XI./10. *Turin*, a nemzetközi diákkongresszus versenyén:
Kardverseny: 1. Matlaskovszky István.
1899. III./26. *Debreczen*, a debreczeni vivótársaság kardversenyén:
Mesterek közt br. Bothmer Jenő mint első arany érmet, amatőrök közt dr. Porteleky László mint első arany érmet, Szántay Jenő ezüst érmet nyert.
1899. VI./4.—10. *Padua*, a Club di Scherma e Gimnastica versenyén:
Iványi Gyula (kard) a Gara Re Umbertoban arany érmet, a Gara Artistica Paduaban mint első ezüst serleget nyert; Szántay Jenő (kard) a Gara Regina Margherittában arany érmet nyert.
1899. VIII. 26. *Szabadka-Palics*, a Sz. S. E. versenyén:
Kardverseny: 1. Szóts Aladár.

Különfélék.

A Magyar Athletikai Club utolsó közgyűlésén végképpen elismultak azok a nézeteltérések, melyek egy ideig komoly veszedelemmel fenyegették a klub belső békéjét. A Krasznay Ferencz dr. elnöklésével lefolyt közgyűlés elé a választmány a következő javaslatot terjesztette: 1. Mondja ki a közgyűlés, hogy a klub csónakdája által proponált szabályozást elfogadja, a csónakda vagyonát, követeléseit, a csónakdát terhelő 10.920-02 forint kitevő adóssággal terhelve átveszi, illetve a csónakda adósságainak törlesztését elvállalja és a vagyon átvételével az elnökséget megbizja. E vagyonösszesítés az idecsatolt vagyonkimutatás alapján történik. 2. Mondja ki a közgyűlés, hogy a klub csónakdájának nevét ezentul a Magyar Atlétikai Klub evezős osztályára változtatja. 3. Az evezős osztálynak belügyeire nézve teljes autonómiát ad. 4. Az evezős osztály igazgatója az elnökségi tagok közé fölvendő azzal a hatáskörrel, a melyet a csónakda házszabályai megszabnak. 5. Hogy a tagfölvétel az evezős osztályba az eddigi eljárás megszüntetésével, jelentkezéssel történjék. 6. Az evezős osztály külön jövedelmei, úgy mint tagsági díjak, fölvételi díjak, kártérítések jövőre egyenesen a klub pénztárába folynak. E bevételek 60%-át

az evezős osztály saját hatáskörében adminisztratív kiadásokra használhatja, 30%-át azonban evezős sportbeli beruházásokra köteles fordítani. 7. Bizzon meg ezeknek az elveknek az alapszabályokba való fölvételével, illetőleg a megfelelő alapszabálymódosítás keresztülvitelével egy ötös bizottságot, mely al a klub elnökéből, illetve az azt helyettesítő alelnökök egyikéből, mint elnökéből és mind a klub, mind az evezős osztály által kiküldött két-két tagból. A klub fiatalabb tagjai meglehetősen élesen elleneztek eleinte a javaslatot, melyet később Gerenday György dr. indítványára a közgyűlés teljes egészében elfogadott.

A »Pozsonyi Torna-Egyesület« december hó 9-én tartott házi díszturnája igen jól sikerült. A terem zsúfolásig megtelt válogatott közönséggel. Az ünnepély alatt a szemeczi jóhírű cigány-zenekar játszott.

A zászló alatti bevonulást és a jól begyakorolt tetszetős vasbot-gyakorlatokat 30 délczeg tornász végezte csinos egyenruhában, meztelen izmos karokkal.

A hatás nem maradhatott el. Sok szép leány szíve dobogott a rendesnél gyorsabban.

Szabad gyakorlatok után az elmaradhatatlan csapat-tornászás következett. I-ső csapat magas korláton; II-ik csapat lovon és III. csapat nyújtón tornázott elég ügyesen.

Ezután három verseny volt. A magasugrásban versenyzett 5 tornász. Első lett Dudás Géza 155 cm-terrel, második Constantin Pál 150 centiméterrel.

Második verseny magas korlát: egy előírt vegyes és egy szabadon választott ügyességi gyakorlattal.

Első lett Hrdina Kálmán, második Sztrélka Rezső. Harmadik verseny: függeszkezés kötélén (körülbelül 12 méter).

Első lett 12¹/₅ másodperc alatt Heuffel János, második 22¹/₅ másodperc alatt Polevkovics Ottó.

A versenyek befejezésével 12 tornász buzogány-gyakorlatokat végzett elég szépen.

A díszturnát 60 fokozatos gyakorlat a nyújtón és a díjak kiosztása fejezte be.

A nyújtón szépen tornásztak: Pogány Gyula, Michnay Gyula, Neumann Miksa, Roszner Lajos, Sztrélka Rezső, Heuffel János, Hrdina Kálmán, Reisenauer János, Szoll Béla és Farkas Lőrincz.

A díszturnát Pogány Gyula egyesületi titkár vezette. A díszturnát a »Magyar Király« szálló összes termeiben teljesen zártkörű, igen kedélyes táncszivigalom követte, melyen sok szép eladó leány vett részt. »S—V.«

Uj sport. Mangold Gusztáv, a balatonvidéki kör háznagya, ki már régen fáradozik a vízi sport terén, vízi cipőt talált fel, melylyel, akár a korcsolyával a jégen, vagy a hócipővel a havon, óriási iramban lehet a víz felületén előre haladni. A vízi cipő biztos és olcsó szerkezeténél fogva, rövidesen közkeveltségnek fog örvenzeni, miáltal a vízi-sport egy eredeti, új kellemes és test-edző sporttal fog szaporodni. Együttal felemlítjük, hogy Mangold jelenleg egy önműködő mentő-öv szerkezetén dolgozik, mely ha beválik, megbecsülhetetlen szolgálatokat fog teljesíteni a hajókon és a partvidéken.

Jutalom az utkaparóknak. A Magyar Kerékpáros Szövetség követte a külföldi szövetségek példáját és 100 korona jutalmat tűzött ki, mely összeg a 10 leg-szorgalmasabb utkaparó között kerül kiosztásra a jövő év végén. A leginkább a túra-sportot űző Budai Kerékpár Egyesület alig hogy ezen határozatról értesült, tudatta a szövetség elnökségével, hogy pénztárából két jutalom-díjjal járul az utkaparók jutalmazásához. A Budai K. E. tette nem szorul dicséretre s csak szép volna, ha az adott példát más egyletek is követnék. K.—S,

A Magyar Athletikai Club clubrekordjai 1899. november elsején. I. *Athletikai rekordok.* 100 yardos síkfutás: 0 p. 10³/₁₀ mp. Dáni Nándor bajnok 1894. IX./4. 220 yardos síkfutás: 0 p. 24³/₅ mp. Gerentsér László 1896. X./11. 1/4 angol mfd síkfutás: 0 p. 52¹/₅ mp. Gerentsér László 1897. VI./27. 1/2 ang. mfd síkfutás: 2 p. 55⁵/₁₀ mp. Dáni Nándor bajnok 1894. X./21. 1 ang. mfd síkfutás: 4 p. 56²/₅ mp. Réthy Pál bajnok 1893. V./23. 2 ang. mfd síkfutás: 10 p. 51²/₅ mp. Réthy Pál bajnok 1894. V./24. 3 ang. mfd síkfutás: 18 p. 20³/₅ mp. Bárczy Gusztáv 1897. X./3. 4 ang. mfd síkfutás: 23 p. 24³/₅ mp. Bárczy Gusztáv 1896. VI./7. 120 yardos gátfutás: 0 p. 17⁵/₁₀ mp. Szokoly Alajos 1898. VI./5. Magasugrás: 1 m. 61 cm. ifj. Sasse Károly 1898. VII./26. Távolugrás: 6 m. 42 cm. Gajzágó Tibor 1898. VI./5. Rúdugrás: 3 m. 7 cm. Kauser F. Jakab 1899. X./6. Hármassugrás: 12 m. 86 cm. Koppán Pál 1899. X./1. Súlydobás: 10 m. 83 cm. Réthy Pál bajnok 1897. X./3. Kalapácsvetés: 28 m. Réthy Pál bajnok 1897. VI./27. Diszkoszvetés: 31 m. 73 cm. Réthy Pál bajnok 1899. VIII./13. Gerelyvetés: 29 m. 76 cm. Réthy Pál bajnok 1899. VIII./13. 1 ang. mfd gyaloglás: 8 p. 42 mp. Bredl Sándor 1899. VI./4. 30 km. orsz. gyaloglás: 3 ó. 27 p. 18 mp. Bredl Sándor 1899. IV./30. II. *Kerékpáros rekordok:* 500 m. 0 p. 40¹/₅ mp. Kirchnopf Ferencz 1898. VI./5. 2000 m. 3 p. 3³/₄ mp. Krempels József 1899. VI./4. 10000 m. 14 p. 52 mp. Kirchnopf Ferencz 1898. VI./12.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján!

Esemény a magyar irodalomban a

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az egyetemes történelem klasszikus könyve, a leggazdagabb történelmi képtár.

12 kötetben szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével: **Marczali Henrik.**

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET teljes, tökéletes, minden igényeknek megfelelő világtörténelem.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET megjelenésével minden más világtörténelmi mű elavult és értéktelenné vált.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinél, a ki művelt ember akar lenni.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET hazaszeretetet és összetartást tanul.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET fejleszt a művelést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.

A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktatva gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Eddigél három kötet jelent meg. Négy havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospectus, melyet mindenki ingyen kap. — A teljes mű ára 96 frt.

1 frt 50 kr. csekély havi részletfizetésre Lapunk kiadóhivatala útján a rendelőlappal megrendelhető, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva hozzánk beküldendő.

A **Hercules testgyak. közlöny** kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 96 frtért, tudomásul vévén, hogy eddigél három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárához Budapesten a szállítástól kezdve 1 frt 50 krt havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó részeket költségemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetéscím arányában szállítandók.

Kelt

Név:

Állás:

Megrendelhető 1 forintos havi részletfizetésre lapunk kiadóhivatalában!!

1848 EZERNYOLCZSZÁZ- NEGYVENNYOLCZ.

A magyar szabadságharc 1848—1849-ben.

Egykoru képek, kitűnő kézírások, nevezetes okmányok, kiáltványok, faltagaszok, egyéb jellemző nyomtatások és az összes érdekes ereklyék teljes gyűjteménye, az egész szabadság történetét előadó hű, új és részletes szöveg kíséretében.

Szerkesztették:

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

Ezerkétszáz kép

elevenitiől 48 és 49 hű történetét, a mely eddig ismeretlen, feltve rejtvegett, becses és rendkívül jellemző képekből, nagyszerű csataképekből, a szereplők teljes arcképsorozatából, a fennmaradt ereklyékből domborodik ki és vesődik mindörökké az olvasó emlékezetébe.

A szabadságharc legszebb és legolcsóbb emlékműve.

Megrendelhető az alábbi rendelőlappal, mely kivágandó, olvashatóan aláírandó és levelezőlapra ragasztva a Herkules Testgyakorló Közlöny kiadóhivatalához beküldendő.

A Herkules Testgyak. Közlöny kiadóhivatala útján megrendelem Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnál Budapesten, VIII., Üllői-út 18. az

Ezernyolczzszáznegyvennyolcz

című diszművet:

A nem kívánt törölnöd. { a) Aranyomásmű bekötési táblával 12 frtért
b) Ugyanaz amerikai simított velinpapíron 15 frtért
és kötelezem magam, hogy a mű vételárát a szállítástól kezdve a Révai Testvérek Irodalmi Intézet r.-t. pénztáránál Budapesten fizetendő 1 frtos havi résztekekben törlesztem. Az esetleg elmaradó résztekek a társaság költségemre postai megbízás útján szedhetők be, melyek be nem váltása esetén a teljes vételár esedékessé válik.

Kelet

Név és állás

Vivók körében

sensatiót kelt a gummból készült, szabadalmazott

„Damascenus”

kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvjaa a keztyűt a kopástól.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási czélokra ajánlotta.

Bármely kardra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantagár részvénytársaság
BUDAPEST.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 1 frt
Félévre ... 2 frt
Egész évre ... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétyszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Szerkesztőség:

VIII., József-utca
78. sz. II. e. 10. a.

Kiadóhivatal:

József-körút 43. szám.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vívó-Club,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.,
Lévai Torna- és Vívó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljaújhegyi Korcs.-Egylet,
Selmezi Akad. Athléta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Sz. tmár-Németi torna- és vívó-egyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletika Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Hivatalos.

Magyar kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter. 1759/900. szám.

»A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kabáczy Mihály állami tanítót a munkácsi állami főgymnasiumhoz rendes tornatanítótá a X. fizetési osztály harmadik fokozatába kinevezte.«

Budapest, 1900. évi január hó 12-én.

A miniszter meghagyásából:

Gömöry Oszkár.
ministeri tanácsos.

A fővárosi játékterek.

Erődi Béla, a budapesti középiskolák királyi főigazgatója vette erélyes kezébe a fővárosi játékterek ügyét, és így reméljük, hogy csakhamar valósulva látjuk az általunk oly sokszor és oly régóta sürgetett játéktereket.

A főigazgató igen helyesen választotta meg a játékterek helyeit. A terv szerint a Városligetben, a Népligetben, a Vérmezőn vagy Városmajorban, a Lágymányoson lennének a bekerített terek. — Ugye de mind ezen helyekkel a főváros rendelkezik, és így a játékterek ügye mégis csak a főváros jóindulatától függ. A jóindulatban, tudjuk, nincs is hiány, de a főváros mostani anyagi helyzete nem oly fényes, hogy nagyobb áldozatra kérni a hatóságot időszerű volna. — Azt kellene tehát csak kérnünk a fővárostól, mire biztosan számíthatunk.

A tereknek átengedése a játékokra, azt hisszük, mi nehézségbe sem fog ütközni. Igaz, hogy délutánoként e terek a nagy közönség elől elzá-

ratnának, de a közönség látva az ezernyi gyerek sergeket, bizonyynyal örömmel nyugszik ebbe bele.

Az átengedett tereket persze jó volna bekeríteni bármilyen kerítéssel is, mert az oda nem való csöcselék zavarná a játékot, és a tanulók is könnyebben volnának ellenőrizhetők. Ugyde, ha a közel tavaszra nem készülhetnének el a kerítések, csak foglaljuk el a gyerekekkel úgy a tért, a mint kapjuk, majd később kapunk fedett öltözőt, kerítést és mindent, a mi szükséges lesz.

A terek nagyságát illetőleg azt óhajtánók, hogy kapjunk oly nagyokat, milyeneket csak kaphatunk, mert a fővárosi számos középiskola mellett nem kell elfeledkeznünk a fővárosnak saját iskoláiról, az elemi, polgári és kereskedelmi iskolákról sem.

A kiszemelt 5—6 játéktér pedig előre láthatólag kevés lesz, ha nem játszhatik egyen-egyen egyszerre 2—3 száz tanuló. — Gondoljuk meg hogy a játékidő délután 3 órától csak 6-ig, legfeljebb 7-ig tarthat, és egy-egy térre több ezer tanuló fog kijárni. Nagyon nehéz lesz tehát még nagyobb tereken is a játék-délutánt úgy berendezni, hogy minden osztálynak jusson két óráig elég tér.

A tornatanárok is csak úgy bírhatják még segítség mellett is meg a játékvezetést, ha egy időben két osztálylyal foglalkoznak. Ugyde 100 tanuló nál többet nem vezethet egy tanár most kezdetben, mert a legtöbb tanuló valóban tanítani és nógatni kell a játékokra. Később majd minden jobban megy, csak addig kell nagyon szigorúan venni a játékvezetést, míg a fiuk belejönnek a játékokba.

A felsőbb osztályokkal még több baj lesz a helyet illetőleg, mert itt a tanulók kizárólagos kedvvel a nagy tért igénylő labdarugót játszik. De ez majd a jövő évben kerül csak eldöntésre, mert a kötelező játék-délután ez iskolai évben a minisztérium csak a négy alsó osztályra akarja kimondani. — Bár annyiról már most jó lenne gondoskodni, hogy a középiskolák négy felső osztályai iskolánként kapjanak heti egy délutánt a játékre. E négy felső osztályok tanulói, ha nem is köteleztetnének a játékre, bizonyynyal elegenden jönnek a játéktérre. Itt az angol labdarugó oly játékkedvet keltett, melyet ápolni kell legalább azáltal, hogy tért biztosítunk részükre.

Az iskola fenntartó hatóságokat a játéktér megszerzésén, a játékvezető tanárok díjazásán kívül még a játékeszközök beszerzése is terhelni fogja, ha ugyan ezeket nem volna jogos a fiukkal beszereztetni. Mert bár egy labda nem drága, de öt-hatszáz tanuló egy év alatt szép összeget kitevő játékeszközök rongál el.

Nagyon fontos, de magától megoldódó kérdés, hogy mint fognak a tanulók boldogulni az elméleti tárgyakkal, ha több délutánt a játéktéren töltenek. Azt gondoljuk, hogy a magyar fiuk is meg fogják úgy tanulni feladataikat, mint az angolok, kik pedig ugyancsak sok időt töltenek a játéktéren. — De azt csakugyan elvárhatjuk tanárainktól, hogy a feladatok adásánál tekintettel legyenek az illető osztályok játék-délutánjára. Mert itt a fővárosban a délutáni két játékkora a távolfekvő játékterek miatt négy órát fog elvonni a fiuk legtöbbjétől. Ezen napon tehát sok ideje a tanulónak nem igen marad a tanulásra. De ha szenvedne is valamit a tanulási eredmény a játék miatt, a veszteség semmiesetre sem lesz oly nagy mint a nyereség, mit a szabadban töltött idő nyújt az ifjuság testének és kedélyének.

A deszkanélküli ugrás.

Tagadhatatlan, hogy nálunk a deszkanélküli ugrás az angol athletikának meghonosodásával kezdett egyes iskolákban is elterjedni, de csaknem általánossá akkor vált, mikor az ifjusági tornaversenyeken a felső osztályok ugrási versenyeit deszka nélkül rendezték. — Ez ugrási módnak az iskolai tornázásban azonban nem a sportjelleg ad jelentőséget, hanem első sorban az, hogy az ugrás így nem veszélyes. Hány rándulást, ficzapot, csonttörést okozott az ugró deszkáról való ugrás. Én a mi tornatermünkben akkor küszöböltem ki teljesen az ugródeszkát, mikor egy kedves jó tanítványom a nyilvános vizsgán törte el karját, a deszkáról félre lépve. Ott voltam a pálcza mellett, de mire megfoghattam az ügyes fiút, már a csuklóban eltört a karja. Ezóta 6—8 év telt el, és az ugrásnál mi baj sem történt.

A legnagyobb ellenvetést a deszka barátjai a földről

való ugrásnál abban találják, hogy a szép és biztos ugrásra nem lehetne a fiukat így tanítani. Ellenkezőleg ezen ugrásnál lehet csak a tanulókat olyan ugrásra tanítani, melynél ők maguk fogják az elugrás helyét jól megtalálni és melynél mindenféle ugrásmód gyakorolható.

A tanítás legfontosabb feladata ez ugrásnál, hogy erős krétavonal után a tanulókat az elugrási távolság megtalálására szoktassuk. Későbbben elég, ha a tornatanár oda áll, honnan az elugrásnak történnie kell.

Ugy a távol-, mint magasugrásnál lehet két vonalat is huzni, melyek közül kell történnie az elugrásnak. De a tanulók rövid idő alatt annyira belejönnek a távolság vételbe, hogy e vonalak huzására mi szükség sem lesz.

A magasugrásnak ujabban divatba jött legelőnyösebb módja, az oldalugrás pedig a ferdén állított deszkáról nem is tanítható jól. Ezen elugrási móddal lehet a legmagasabbat ugrani és ezért érdemes vele az iskolában is foglalkozni. Itt az elugrási távolság a magasság szerint alig változik. Elég a pálczától 50—60 cm.-re huzni a párhuzamos vonalat, de e jelölésre pár próbaugrás után már senkinek sem lesz szüksége.

Az egyenes magasugrásnál még azon előnye is megvan a deszkanélküli ugrásnak, hogy a tanulók nemcsak a magasságnak megfelelően változtathatják az elugrási távolságot, hanem saját magasságukhoz is szabhatják. A rövidebb lábú gyerek közelebből, a hosszú lábú távolabból ugrik el.

De mindentől eltekintve az ugrás a földről, mint kell, egész talpról történhetik, és ezért is eredményesebb, míg a ferde deszkáról csak talpunk felével ugunk el. Innen van az, hogy a pusztá földről nagyobb ugorhatunk a jó ugrási móddal, mint a 10 cm-es deszkáról.

Hanem az iskolában az ugrás magassága nem a fő dolog, hanem az a veszélytelen erősítés és ügyesítés. De erre nézve is a deszkanélküli ugrás a jobb mód. V—i.

Testnevelésünk reformja.

E fontos ügyben Jász Géza a Torna-Egyletek Országos Szövetségének titkára — terjedelmesen kidolgozott indítványt nyújtott be a T. E. O. Sz. igazgató bizottságához november havában. Most van alkalmunk az érdekes indítványt a „S.—V.” után egész terjedelmében közölni.

Tekintetes Igazgató Bizottság!

Azon néhány év alatt, hogy nagybecsű bizalmuk folytán szerencsés vagyok a Tornaszövetség titkára lehetni, azon meggyőződésre jutottam, hogy a magyar egyleti tornászati ügye a Központi Szervezet által csak akkor mozdítható elő sikeresen, ha a központ közt, s a vidéki részek közt folytonos érintkezés áll fenn. És pedig ezen érintkezés nemcsak levélbeli, de különösen személyes legyen. Hogy úgy szemeinkkel megtapasztalván az egyleti tornászati hazánk különféle részeiben, megismerhessük annak állapotát s megítélhessük azon módozatokat, melyek mellett annak felvirágozását előmozdítani lehet.

Ezen személyes érintkezés általam eddig is lehetőleg előmozdított, de nagyban előmozdította e cél ez év nyarán igen tisztelt elnökünk, dr Berzeviczy Albert ur

ő exczellenciája, ki kegyes volt részemre a kereskedelmi miniszter urtól egy időleges szabadjegyet szerezni a m. államvasut vonalaira.

Ezen kedvezményt felhasználva, ez év nyarán 17 magyarországi várost s tornaegyletet látogattam meg, melyekről külön jelentéseket is szerkesztettem.

Vidéki körutam, melyet a szövetség kiküldöttje gyanánt teljesítettem, egyrészt megerősítette bennem azt a meggyőződést, hogy igen szükséges a Központnak ilyenmő érintkezése a kütagokkal (amennyiben sikerült több egyletet új életre ébresztem s egy új egyletet megalkotnom), másrészt rájöttem hogy igen sok a tennivaló nemcsak az egyleti, de az iskolai tornászat tekintetében is, egyáltalán egész testnevelésünk terén.

A szerzett tapasztalataim szomorúak, de nem kétségbeesztők, nemzetünkben nagy a közöny a testgyakorlás, kivált pedig a torna iránt, de van benne könnyen szítható lelkesedés, melynek felhasználásával az ügyön sokat lehet lendíteni.

A bajok kutforrása egyrészt társadalmunk indolenciájában s a tornászat iránt tanúsított ellenszenvében, másrészt testnevelési rendszerünk s eszközeink tökéletlenségében leledzik. Tehát:

1. *Társadalmunk indolenciája és ellenszenva a tornászat iránt.*

Bár merre jártam, mindenhol az első és főpanasz volt a társadalom indolenciája a tornászat iránt és a nagy kaszt-szellem, a jobb elemek megvetik a tornázást, s ha el is kezdik azt üzni, csakhamar abbahagyják, nem akarván bárkivel együtt tartozni, s a jobb elemek ilyen viselkedése megássa az ügy sirját, mert a többi ő utánuk indul, s ha azok eldobják a zászlót, ők is követik őket abban.

A magyar arisztokratafaj, annak erényeivel s hibáival, s mint ilyen homlokegyenest ellenkezik természete a tornászattal, mely teljesen demokratikus intézmény, mely kitartó munkát, rendet, fegyelmet, s az egyénnek az egész alá való szigorú rendelkezését kívánja.

Utazásaimban sehol sem tapasztaltam a tornászat iránt azt az általános, azt a spontán jövő lelkesedést, mely kell hogy egy jó és igaz ügy iránt nyilvánuljon. Sehosem találtam a vezető-elemeket, a társadalom színe javát, a torna mellett.

A tornászat úgy tűnt fel nekem, mint egy utszéi, fázó, éhező, félmeztelen koldusgyermek, ki iránt csak a szegények éreznek szánalmat és kinek csak a szegények adnak alamizsnát.

A hol a tornászatot üzték, ott többnyire demokratikus elemeket találtam, s a demokrácia akadályozza meg annak teljes kivesztét hazánkból.

A testgyakorlás egyéb fajtái iránt, mint pl. első sorban vivás, azután atletika, uszás, evezés, kerékpározás, korcsolyázás stb. iránt sokkal nagyobb lelkesedést találtam, ezek mind egyéni alapra építvők, több szabadságot engednek, s kevesebb munkát és alárendeltséget követelnek az egyéntől, arisztokratikusabbak, mint a torna s ezért kedveltebbek.

Van akárhány tornaegylet, mely a nemzet fajjellegéhez mérten a torna mellett az atletikát s a sport egyéb ágait is szorgalmasan űzi, s ez által elérte azt, hogy a társadalom előkelőbb elemeit is letudta kötni magának és általános érdeklődést vívott ki a testnevelés iránt.

Azon tornaegyletek, melyek ezt nem tették, azt érték vele, hogy ugyanabban a városban alakult vívó-kör, vagy athleta-klub, korcsolya-, evezős-, úszó-, bicykli-stb. egylet és ezen egyletek tőlük és a tornászattól sok hívet elhódítottak.

Utazásom alatt gyakran hallottam azt, csináljanak athleta-klubot, alakítsák át a tornaegylet címét atletikai vagy sportegyletté és mindjárt lesz előkelő és nagyszámú tagjuk.

Ezekkel szemben az a szerény nézetem, hogy egy nemzetnek természetét, egy társadalomnak jellegét átgyúrni egykönnyen nem lehet; csak lassú, türelmes, hosszantartó munkálkodás után sikerül az és ennek a munkának már a gyermeknél, az iskolában kell megkezdődnie s a munkásságnak az államtól, az állam közegeitől kell megindulni, miként azt ki fogom alább fejteni; addig azonban míg ezen átalakulás azon szellemben t. i. a tornászat szellemében, melynek mi hívei vagyunk, meg fog történni, nekünk alkalmazkodnunk kell a magyar társadalom mai jellegéhez, hogy a testnevelésnek minél több barátot szerezzünk; addig nekünk, mint az orvos a gyermeknek a keserű orvosságot édesen adja be, a tornászatot az atletikával s egyéb sportnemekkel megczukrozva kell beadnunk. A tornaszövetség ez irányban halad az újabb években s azt vélem igen helyesen, s ebben az irányban kell vidéki egyleteinket is vezetni, míg az újabbban felnevelt generációk a demokratikus eszmék befo-gadására, s ezzel kapcsolatban a tornászat megkedvelésére alkalmassá nem tételnek.

És most áttérek a tornászat fejlődését akadályozó bajok második kútforrására, *testnevelési rendszerünk s eszközeink tökéletlenségére.*

Határozott nézetem az, hogy mindaddig, míg e téren gyökeres orvoslás be nem áll, az egyleti tornászat ügye előbbre nem vihető.

Körutam alatt azt tapasztaltam, hogy a tornatanárok legtöbbnyire nem felelnek meg ama feladatnak, melyre vállalkoztak, kiképzetésük hiányos, túl vannak munkával terhelve, fizetésük csekély, nem teszik kedvvel kötelességüket, nem tudnak annak megfelelni s nincs meg a kellő tekintélyük úgy a tanári karban, mint az ifjúság előtt; többnyire vagy félig művelt szaktanárok, vagy nem szakemberek, kiknek igen mellékes tárgyuk a torna, melytől örömmel szabadulnak, ha tehetik. Az ily tanárok a gyermekben nem képesek a tornászat iránti szeretetet és lelkesedést felkelteni, sőt ellenkezőleg meggyűlöltetik vele azt s a gyermek, a mint kijő a középiskolából, örül, hogy megszabadult a tornaterem porondjától.

Másodszor a tornatermek, bár e téren már sok és dicséretes újítás történt, sok helyütt még nem felelnek meg a célnak, játékterek pedig alig találhatók fel.

A tornatermek igen sok helyt szűkek, nedvesek, alacsonyak, rossz a felszerelésük, padlózatuk, nincsenek öltözők stb.

Harmadszor iskolai testnevelésünk egyáltalán nincs szervezve, a felügyelők s központi szakosztály hiányában.

Végül nagy baj, hogy az állam az egyleti tornászatot semmiképp sem támogatja.

Mindezeket egybevetve, bátorodom az alábbi indítványokat előadni s kérni a szövetség tekintetes igazgató bizottságát, hogy azokat magáévá tevén, szíveskedjék azokat a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszterium elé felterjeszteni.

1. *Állíttassék fel egy tornatanár-képezde* három osztálylyal, melybe a tornatanári pályára készülő gym-nasiumi vagy reáliskolai érettségít végzett ifjak vétetnek fel s ott úgy elméletileg, mint gyakorlatilag kiképeztetnek. (Egy női osztálya is lenne eme tornatanárképezdeknek.)

Ezen tanárképezdében a következő tárgyak adatanának elő:

Fizika, természetrajz, különös tekintettel az anató-miára, sebészet, hol a törés, ficzam, zúzódás, csúz stb.

betegségek s balesetek kezelése, helyreigazítása tanítottak, továbbá chemia s gyógyászat, egészségtan történelem, különös tekintettel a testgyakorlásra s hadászatra, neveléstan, pszichológia, erkölctan, esztétika, testgyakorlati statisztika, rajz, szobrászat, asztalos- s kovácsmunka, továbbá a tornázás, vívás és atletika, úgy a játékok elméleti s gyakorlati kiképzése, a trainirozás s az ezzel járó műveletek teljes elsajátítása.

Csak ily tornatanárképző felállítás után számíthatunk képzett tornatanároknak.

2. *Tornatanárok és tornatanítás.* A tornatanárok a többi tanárokkal egy fizetési rangosztályba helyeztessenek s több órák adására ne köteleztessenek, mint azok, a tanári tanácskozásonál nemcsak tanácskozási, de szavazati joguk is legyen, szakkérdésben véleményük kikérendő s az döntőnek fogadandó el. (Nem úgy mint jelenleg, hogy az iskola igazgatója a tornaterem felszerelése, a játszótér berendezése tekintetében a tornatanár javaslatát a legtöbb esetben meg sem hallgatja.)

A tornázás mint kötelező tantárgy vétsésként fel, melyből rossz osztályzat a gyermeket az osztály ismétlésére kötelezze (kivéve, hogy ha orvosilag igazolja, hogy teste fogyatékosságánál fogva nem tud tornázni.)

A tornaórák lehetőleg délutánra helyeztessenek s pedig ha lehet, üres délutánra, midőn ama bizonyos osztálynak egyéb tárgya nincsen.

A tornatanár köteleztessék arra, hogy havonta kétszer előadást tartson a tornászatról és atletikáról, leírva a testgyakorlás fejlődését a legrégebb időktől kezdve egész a legújabbig és megismertetvén a jelenleg élő művelt nemzetek testgyakorlását; vázolván mindama előnyöket, melyeket a józan testgyakorlás eredményez s azon veszedelmeket, melyek a kevés vagy sok testgyakorlásból erednek.

Adassék a miniszterium által évente 100—300 forintig terjedő jutalom mindama tornatanároknak, kik igazolni képesek, hogy valamely városban tornaegyletet alakítottak s azt vezették vagy egy már létező tornaegyletet ügyesen vezetve virágzásban tartottak fenn, mindkét esetben szükséges volna, hogy ez a tanár a miniszterium előtt hivatalosan igazolja, hogy ama bizonyos egyletben egy bizonyos számú tornaórat adott s ezen órák gyakorlására ennyi s ennyi tag jelent meg óránként, úgy az egész év folyamán.

3. *Tornatermek és játszótérek.*

Szigorú rendszabályok állítandók fel s közlendő az állami és városi hatóságokkal a tornatermek s játszótéreket illetőleg

hogy minden iskolának legyen hol tornázni s játszani.

A tornatermek öltözővel ellátva s az egészségügyi kívánalmaknak teljesen megfelelőleg állíttassanak fel s rendeztessenek be. Értendő ez alatt, hogy meg legyen kellő nagyságuk, világosságuk, száraz levegőjük, a teremben soha léghuzam ne legyen, de gondoskodva legyen arról, hogy az kitűnően szellőztethető, gondoskodva legyen arról, hogy talaja a modern igényeknek megfelelő ruganyos s pormentes legyen, e célra sem a padlós talaj, sem a csertalaj nem alkalmas, de a homokkal s sóval kevert fűrészporkal.

A felszerelés a teljes biztonságot megadó és a legújabb technikának megfelelő legyen.

Okvetlen szükséges egy öltöző, hol, ha egyébről nem, legalább tornaczipó elhelyező szekrényekről gondoskodva legyen. Kívánatos, sőt szükséges, hogy minden zárt tornacsarnok mellett legyen egy udvar, hol az iskolai ifjúság a szabadban való tornázást, játékot, atletikát stb. az enyhe időjárás alkalmával űzhesse, de

ezenkívül minden városban szükséges egy nagy 10—20,000 négyszögletes játszótér, hol a nagyobb játékok, távfutás, akadályverseny stb. űzhetők.

Úgy a tornaterem építésénél, felszerelésénél, mint a játszódudvar s nagy játszótér alkotásánál mindenben a tornatanár véleménye legyen mérvadó s döntő.

Szükséges, hogy az egyletek létesülésének s fenntartásának megkönnyítése céljából az állam vagy város bizonyos időre vagy órákra az iskolai tornatermeket s játszótéreket a tornaegyleteknek átengedje, minden fizetési kötelezettség nélkül, sőt lehetőleg ingyen kivilágítással és fűtéssel is segélyezze azokat.

4. *Létesített központi testnevelési szakosztály és a tornafelügyelők intézménye.*

Igen szükséges, hogy hasonlólag a tanfelügyelőkhez külön tornafelügyelők is működjenek az országban, kiknek feladatává tétetnék, hogy az ország egyes vidékein illetve kerületeiben utazgatnának, felülvizsgálván s ellenőrizvén a tornaszatot, a tornatermeket s játszóhelyeket, a tornatanítást, az iskola s a hatóságok viselkedését a testgyakorlással szemben.

Feladatává tétetnék továbbá a tornafelügyelőknek, hogy szerzett tapasztalataikról jelentést tegyenek a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban levő központi testnevelési szakosztálynak, valamint hogy a központi szakosztály rendeleteinek érvényt szerezzenek, a tornatanároknak, iskoláknak, hatóságoknak a testnevelés ügyében utasítással, tanácsal szolgáljanak.

Feladatukká tétetnék, hogy tornaünnepélyeken s vizsgákon mint állami kiküldöttek, ellenőrző közegek megjelenjenek, nagyobb kerületi vagy országos tornaünnepélyeket szervezzenek s vezessenek, pártatlan igazságszeretettel s józan felfogással.

A tornaegyletek ünnepélyein is mint az állam képviselői megjelenjenek.

A tornatanárok, iskolaigazgatók, hatóságok, a közönség minden kívánsággal, panasszal vagy kérelemmel a tornafelügyelőkhez tartoznának folyamodni, kik azt megvizsgálván, felterjesztenék a központi testnevelési szakosztály elé.

A központi testnevelési szakosztály feladata lenne az egész ország ifjúságának testnevelését vezetni, az erre vonatkozó szabályokat s rendeleteket kidolgozni, a miniszter elé terjeszteni s jóváhagyásuk után azoknak egyenesen vagy a tornafelügyelők útján érvényt szerezni, a tornafelügyelők jelentéseit feldolgozva a miniszter elé terjeszteni, az ország testneveléséről statisztikát s évi jelentéseket összeállítani.

A testnevelési szakosztály élére egy műveltségben, szakképzettségben, rangban, fizetésben nagy tekintélyű férfiú volna állítandó, mint országos főtornafelügyelő vagy miniszteri tornatanácsos. Kinek úgy gyakorlati, de különösen európai színvonalon álló elméleti szakképzettséggel kellene birnia, kinek feladatává tétetnék évente utazásokat tenni külföldön, Angliában, Svájcban, Német- s Franciaországban s egyébut, hogy ezen országokban a testgyakorlás egyes módjait tanulmányozza s az azok terén elért elméleti és gyakorlati módosításokat megismervén, azoknak itthon érvényt szerezzen s azok szellemében vezesse az ország testnevelését.

Ezen főtornafelügyelőnek nagy reprezentáló képességgel is kellene birnia, mint oly egyénnek, ki mindenhol mint a testnevelés főre, a miniszter képviselője gyanánt jelenik meg és szerepel.

5. *Állami pártfogása az egyleti tornászoknak.*

A fentebb elmondott állami pártfogás mellett, t. i. tornatanárok jutalmazása, kik tornaegyletet alkotnak s vezetnek és a torna- s játszótérek díjtalan átengedése,

szükséges még, hogy az állam erkölcsileg is támogassa a tornaegyleteket az által, hogy a városi, kivált pedig állami hatóságokat, így polgármestereket és főispánokat, felszólítsa, hogy az egyes városokban álljanak a tornaegyletek élére, szükséges a mi közönyös társadalmunkkal szemben ez által kimutatnia, mily nagy súlyt helyez a felnőttek testnevelésére is.

Bizton felvehető, hogy ha fent említett egyének állanak mint vezetők a tornaegyletek élére, az egész társadalmat magokkal fogják rántani.

Ezen rövid hézagos vázlatban bátorkodtam indítványaimat az igen tisztelt igazgató bizottság elé terjeszteni, kérvén, kegyeskednék azt megvitatni, s ha azok tetszését elnyernék, kegyeskedne azokat a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, mint testnevelésünk főöréhez, felterjeszteni.

En teljesen belátom azt, hogy ez indítványok keresztülvitele nagy terhet s anyagi áldozatot ró az államra, de elérkezettnek látom már az időt, midőn kell, hogy az állam a testnevelésért is tegyen valamit, nem lehet nagyhangú frázisokkal s jelszavakkal egészséges testet és szellemet nevelni.

Hogy Magyarországon, hol a társadalom felette indolens s a közszellem igen gyenge színvonalon áll, a testnevelés reformálható legyen, ahhoz nagyszabású állami tevékenység kell, melynek ki kell terjeszkednie az egyén bölcsőjétől annak sirjáig. Csak ily, egész egyéni életünket felölelő állami gyámkodás mellett nevelhetünk a magyar társadalomnak egészséges testű s lelkületű egyéneket, kik így megerősödve, oly utódokat fognak nemzeni s felnevelni, kik már gyámkodásra nem szorulnak s maguk lesznek terjesztői azon magas szellemnek, azon tiszta erkölcsnek, melyeken a népek boldogsága s a nemzetek nagysága nyugszik.

Budapest, 1899. november 15.

Jász Géza,

orsz. tornaszövetségi titkár.

Elfajulás a sportban.

Egyik budapesti korcsolyázó egylet két fiatal tagja összezsorrent az egyleti ruhatárban és a szővita kölcsönös tettegességgé fajult. A választmány eltekintve attól, hogy a felek lovagias uton elintézték egymás között az ügyet, az alapszabályok értelmében mint házibíróság ítélkedett a verekedés felett és az inzultálót bérletjegye használatának 8 napra, azt pedig, ki a tettegességet folytatta 7 napra való felfüggesztésére ítélte. Másnap azonban mindkét egyleti tag vígan korcsolyázott a pályán — két koronás napi jegyekkel.

Egyszerű kis történet a mai sportéletből és mégis mennyi tanulsága van!

Már az, hogy a szóbeli sérelem tettegességbe megy át, a lovagiasság érzületének felette kárhózas aberrációja, mely ellenkezik a lovagiasság legelemibb szabályaival. A férfiú, legyen a sértés szóbeli vagy tetteges, azt eltűrni nem fogja és elégtételt fog venni, melyet a másik fél bizonyos formában megadni tartozik. És ha a sértés kölcsönössé válik, az elégtétel vétele és megadása is kölcsönössé lesz. Így tehát a sértés fokozása vagy viszonzása tettegesség által teljesen hibás és czéltalan, hiábavaló önbíráskodás, hiszen e nélkül is fenn áll és fenn kell maradnia az ügy lovagias uton való elintézésének, míg viszont a tettegesség nem annyira a sértést súlyosbítja, mint inkább a lovagias érzületet szegényíti meg s magában véve a szóbeli sértéstől független közbetrány, mely az ügyet személyi oldalából kivetkőztetve

általános erkölcsi bírálat alá helyezi s érinti az illetők erkölcsi reputációját a nyilvános életben.

Ily tettegesség tehát soha sincs helyén lovagias férfiak között és ha mégis szenvedélyből elkövetetik, az illetőknek nyíltan és lojálisan el kell ismerniök, hogy hibáztak, mert csupán e beismerés által lesz a megsértett közérzés kiengesztelhető és csak így szabadul meg az ügy a nyilvánosság nyomasztó ítéletétől.

Tovább menve, minden sportférfiú azon egyletnek vagy clubnak, a melynek tagja, szabályait és rendelkezéseit tisztelni és megtartani köteles. Ha tehát az alapszabályok az elkövetett rendellenesség felett való bíráskodás jogát az egylet intézőségének biztosítja, az illetők magukat annak alávetni tartoznak. Ujabbban az a szokás, hogy az ily szabályoknak csak papiros formájuk van és gyakorlatban épen nem érvényesülnek. Ezen szokás teszi aztán az egyleti köteleket ruganyossá és ez éjt minduntalan csorbát tekintélyén, már pedig e közöny vagy szándékos semmibe nem vétel nem fér össze a sportot jellemző férfias kötelességérzettel és gentleman felfogással.

Aztán ha a rendes formák betartásával az ítélet meghozatik, az alól kibúvni, azt kijátszani, vagy illuzóriussá tenni nem szabad. Annyira kötelezi az erkölcsileg a tagot, hogy még a kegyelemkérést is kizárja, nem hogy annak terhétől szabadulni lehetne. Vagy ha egyáltalán szabadulni akarna az illető, ennek csak egy útja van: az egyletből való kilépés.

Sportférfiaknak minden ily természetű ügyben a legkényesebb szempontokat kell követni, csakis ez uton, e módon tehetjük a sportot valóban férfias jellegűvé.

Mi nem a felhozott konkrét példát akarjuk megvilágítani, bonczkés alá venni, mi a példát csakis a mai sportélet hibás felfogására, tévedéseire mutatunk rá, hogy mindazok, kik a sport művelését komolyan és nem gyerekjátnak veszik, lássák, mennyi még a teendő egy önérzetes, egészséges férfiasan nemes sportszellem létesítése körül.

»K.—S.«

A „Budapesti Korcsolyázó-Egylet“ magyar bajnoki versenye.

Január 20—21.

A múlt hét végén hirtelen beállott gyenge fagy sima jégpánczélt teremtett a városligeti tóra s a Budapesti Korcsolyázó-Egylet akadály nélkül tarthatta meg az első magyar bajnokságokat, melyeket egybekötött elnöke Busbach Péter és pénztárosa Benke Gyula huszonöt éves működése emlékére alapított vándordíjakkal.

A versenyt szépszámu közönség nézte végig s a jégpályán kívül is, a tó hidján és a Nádor-sziget partján ezernyi közönség tolongott.

A mi a versenyzőket illeti, a gyorskorcsolyázóknál öröndetes haladást konstatálhatunk és a mi legörvendesebb, hogy az átlag javult legszembeötlőbbben. A múltkorcsolyázó bajnokságra csak ketten állottak ki és bizony be kell vallanunk, hogy mindketten távol állanak még Földváry Tibor klasszisától és ha stílusukban mutatkozott is javulás, nekik még nagyon sokat kell haladniuk, hogy erősebb nemzetközi konkurrencziában résztvehessenek. Azt ugyan gyorskorcsolyázóinktól sem várjuk egyelőre, hogy a legjobb külföldiekkel sikerrel mérkőzhessenek, de azok másodklasszisába minden esetre számottevő erőnek fognak bizonyulni.

Áttérve a részletes eredményre, megemlítjük, hogy a gyorskorcsolyázás bajnokságáért négy távolságon mérkőztek a versenyzők és mindig párosával versenyeztek, a párok győztesei közti helyezésre nézve pedig az elért idő döntött. Ezt a versenyzési módot a Nemzetközi

Korcsolyázó-Szövetség versenyszabályai határozzák meg, de kérdjük, hogy nem-e volna igazságosabb, de minden esetre az eredmény helyességére nézve megnyugtatóbb úgy a versenyzőre, mint az érdeklődőkre nézve, ha az egyes távokon legjobbnak bizonyult két versenyzőt, ha ezek nem együtt versenyeztek, újra együtt versenyeztetni? Mert ezen szisztéma szerint elkerülhető volna az az esetleges igazságtalanság, hogy az esetleg legjobb elessen a győzelemtől, mert az ő idejét az időmérő valami csekélységgel kevesebbre mérte. Tegyük fel, hogy az időmérő ideálisan helyesen mérte az időt, akkor is erősebb ellenféllel szemben jobban ki tudja a versenyző erejét fejteni. A Budapesti Korcsolyázó-Egyletnek sportbizottságában a sport magas színvonalán álló férfiak vannak és az egyletnek nagy befolyása van a Nemzetközi Korcsolyázó-Szövetségnél, így ha a sportbizottság esetleg helyeselné fenti nézetünket, annak könnyen érvényt is szerezhetne valamely határozott javaslat formájában.

Magyarországi gyorskorcsolyázó bajnoksága.

Győztesnek bajnoki cím 1900. évre, aranyérem és egyletének az 1900. esztendőre a Busbach Péter huszonöt éves előnségének emlékére alapított vándordíj.

Első mérkőzés, 500 m.:

I. pár	{ Bihari József	51 ³ / ₅ "	1
	{ Péczely Andor	53 ² / ₅ "	2
II. "	{ Chován Kálmán	55 ² / ₅ "	1
	{ N. Lajos (kiállt)		2
III. pár	{ Lillits Milutin	51 ⁷ / ₁₀ "	1
	{ Grill Lajos	53 ¹ / ₅ "	2
IV. "	{ Erdőtelky Zoltán	53 ² / ₅ "	1
	{ Herczegh Béla	58 ¹ / ₅ "	2

Indultak még: Cserepes Gyula (elbukott) és Schick Jakab 1' ⁷/₁₀".

A verseny eredménye tehát: Bihari József 1, Lillits Milutin 2, Péczely Andor és Erdőtelky Zoltán holtversenyben 3-ik.

Második mérkőzés 5000 m.:

Péczely Andor	9' 59 ¹ / ₅ "	1
Erdőtelky Zoltán	10' 22 ³ / ₅ "	2
Bihari József	10' 25 ¹ / ₅ "	3
Chován Kálmán	10' 38 ³ / ₅ "	4
Schick Jakab 11' 7 ⁴ / ₅ ", N. Lajos 11' 20 ¹ / ₁₀ ", Herczeg Béla 11' 25 ³ / ₅ ", Cserepes Gyula 11' 16 ³ / ₁₀ ".		

Harmadik mérkőzés 1500 m.:

Péczely Andor	2' 47 ¹ / ₅ "	1
Bihari József	2' 51 ⁴ / ₅ "	2
Erdőtelky Zoltán	2' 51 ⁴ / ₅ "	2
Chován Kálmán 3' 4 ¹ / ₅ ", Herczeg Béla 3' 7 ⁵ / ₁₀ ", Grill Lajos 3' 8 ³ / ₁₀ ".		

Negyedik mérkőzés, 10,000 m.:

Péczely Andor	20' 35 ¹ / ₅ "	1
Erdőtelky Zoltán	21' 10"	2
Chován Kálmán	22' 15"	3
Schick Jakab 22' 51 ⁴ / ₅ ", Herczeg Béla 23' 43 ² / ₅ ", Bihari József elbukott, Cserepes Gyula kiállt.		

Magyarország idei bajnoka tehát Péczely Andor lett, a ki a négy táv közül háromban győzött.

Magyarország műkorcsolyázó bajnoksága.

Győztesnek bajnoki cím 1900. évre, aranyérem és egyletének a Benke Gyula pénztáros huszonöt éves működésének emlékére alapított vándordíj.

Wein Árpád (kötelező gyakorlatok 93 ³ / ₅ p., szab. vál. gyakorlat 46 ¹ / ₅ p. = 139 ⁴ / ₅ p.)	1
Márkus Jenő (kötelező gyakorlatok 86 ⁴ / ₅ p., szab. vál. gyakorlat 42 p. = 128 ⁴ / ₅ p.)	2

•S.—V.•

A kerékpáros turista ruházata és felszerelése.

A czélszerű ruházat eléggé ki nem emelhető fontossággal bir mindennemű nagyobb kirándulásnál. Azért az igazi turista nagy gondnal is válogatja meg mindenkor toillejét.

En mindenkor sokat turáztam. Ezeken a turákon sok mindent kipróbáltam, sok mindent tapasztaltam. E tapasztalatokon okulva, a czélszerűt megtartva, az impraktikusát elvetve, alkottam meg turista-öltözékemet, melylyel teljesen meg vagyok elégedve.

Nem lesz talán hiábavaló, ha turista-öltönyt és egyáltalán teljes turista-felszerelésemet néhány sorban leirom.

Az alsó ruházat fő alkotó része a gyapot sweater, mely különben már általánosan elfogadott kerékpáros ruhadarab. Mindenki izlése szerint válogathat a sweater színeinek számos árnyalata között. En magam a fehér színt használok állandóan. Egyfelől mert nem szíjva annyira magába a nap sugarait, mint a sötétebb színű; másfelől mert clubomnak, az „E. F. K. E.“ kerékpáros alosztályának a fehér sweater és fehér sapka a szokás által elfogadott hivatalos öltönye: az alsó ruházat kiegészítő részét képezi a közönséges uszó-nadrág, melyhez hosszuszárú, sima, fekete harisnya járul. Hosszu alsónadrág, mely a térdizület mozgását akadályozza, rövid nadrághoz amugy sem viselhető.

A cipő csakis magas, fűzős lehet, ugynevezett „Bergsteiger.“ Ennek a sandal felett az az óriási előnye van, hogy a bokákat is megvédi. Tehát nemcsak esetleges bukásoknál véd meg a lábíczamodástól, hanem hasznos szolgálatot tesz olyankor, mikor tolni kell a gépet, s midőn a legnagyobb elővigyázat mellett is kapunk a pedáltól egy-egy ütést a lábunkra.

A ruha maga „loden“-szövetből való. Ez annyira a mennyire vízátthatlan is. A térdnadrág zsebei gombra járnak. A nadrág kiegészítő részét képezi a lábszárvédő („kappnyi“), mely ugyanabból a szövetből készül.

Kisebb séta-kirándulásoknál a lábszárvédő teljesen felesleges. Nagyobb turáknál azonban igen czélszerű, mert megvédi a harisnyát a portól vagy sártól. A czél utóvégre is az, hogy a turista lehető kevés ruhadarabbal és egyéb czókmókkal lehetőleg kényelmesen karikázzék az országutakon, de egyuttal lehetőleg tisztességesen jelenjék meg az emberlakta helyeken: városokban és fürdőkben. És ezt figyelembe véve, a lábszárvédő kitűnő szolgálatokat tesz.

A nadrágot széles „turista-öv“ szorítja a sweater-hez. Az övön van az órázseb és egy karika, a melyre az óralánczot lehet oda erősíteni. Ide akasztom a kompaszt is, a mely nélkül a legjobb térképpel is csak félígmeggig lehet eligazodni. Már pedig semmit sem gyűlölök annyira, mint a kérdezősködéseket.

A kabát az ismert ránczos vadász-kabát, lehető sok és gombolható zsebbel.

A ruha színe ne legyen túl sötét, mert akkor nagyon meleg, és ne nagyon világos, mert akkor könnyen piszkolódik. A legczélszerűbb a sötét-zöld szín. A könnyű fehér zsoké-sapkát már említettem. Az öltözetnek kiegészítő része a bő, fehér szarvasbőr-keztű, mely a leégéstől és a felfröccsenő sártól megvédi a kezét.

Ezenkívül még egyet-mást okvetlen visz magával a kerékpáros turista, mihelyest több napi turára indul. Ezeket a dolgokat el lehet helyezni a kerettáskában vagy pedig viaszkos-vászonba csomagolva a kormányrudra lehet felcsatolni. Egyes apró dolgok pedig a ruha zsebeibe valók.

A csomag tartalma:

1 darab könnyű czérna-sweater. (Nincs ugyanis kellemetlenebb, mintha a turista megérkezvén az napi célpontjára, órákat kénytelen tölteni az izzadt sweaterben.) 1 drb. hálóing, 4—5 drb. zsebkendő, 1—2 drb. harisnya. A megfelelő katonai térképek (1 : 75,000). Fogkefe, fésű, szappan. 1 drb. rezerv-czipő-zsineg. Spárta. Tű és czérna. Nehány biztonsági-tű. Angoltapas. Kézi-tükör. Továbbá egy kis faggyu, mint universalis szer.

A zsebekben lélnek elhelyezést:

A fekete szemüveg, mely különösen a felvidék vakító mésztutain szükséges; a zsebkés; a körömvájó; a czeruza; néhány névjegy; egy kis notesz és a mi fő — a jól megtömött pénztárcza.

A csomagra még reá tehetjük összehajtogatott kabátunkat. És erre legfelül odacsatoljuk a megfelelő katonai térképet, melyet előzőleg átlátszó védő burokba helyeztünk el.

Aki szeret pohárból inni és nem követi Diogenest, az csináltasson a hátsó villa felső ágai közé bőrtáskát, melybe a pohár éppen bele fér.

A ki „anzix“-kártyákkal örvendeztetni meg övét, az a pénztárczájába el ne feledjen 100 darab 2 kros bélyeget tenni, mert a bélyeg-vevés kisebb helyeken roppant időrabló.

Természetes az is, hogy ha a Dunántulra visz utunk, akkor el nem hagyjuk a „M. K. Sz.“ utikönyvét sem.

A szerszám-táska csomagolása legyen gondos. A pneumatik orvosszerei legyenek használhatók. Egy-két rongyot elvinni soha sem árt; sok mindenre jó az.

A revolvert el ne feledjük. A kutya-korbács jó volna, de nincs hová tenni. A rakéta sokszor használ — és sohasem árt.

A szerszám-táska járjon lakatra. A csengő hangja legyen éles, és a fém használható.

Lámpást magam részéről sohasem viszek, mert a sötétben semmi körülmények között sem kerekkezem. Turista vagyok és látni akarom a vidéket. »K.—S.«

A „Kerékpár-Sport“ turadij-pályázatának győztesei.

I. Az 1899. évben bejárt legtöbb kilométerért:

Elsőnek a „Kerékpár-Sport“ nagy ezüst érme.

Elnyerte *Blaha Károly*, az aradi Meteor Kerékpár Club tagja 19812 kilométerrel.

Másodiknak a „Kerékpár-Sport“ kis ezüst érme.

Elnyerte *Schmidt Lajos*, az aradi Meteor Kerékpár Club tagja 5207,6 kilométerrel.

II. Az 1899. évben megtett legtöbb 20—50 km.-ig terjedő turáért:

Elsőnek a „Kerékpár-Sport“ ezüst érme,

Elnyerte *Gyímóthy Jákó*, a Pécs-Baranyai Sport Egylet tagja 151 turával.

Másodiknak a „Kerékpár-Sport“ kis ezüst érme.

Elnyerte *Magassy Ödön*, magánkerékpáros Miskolcson 43 turával.

III. Az 1899. évben megtett legtöbb 50—100 km.-ig terjedő turáért:

Elsőnek a „Kerékpár-Sport“ ezüst érme.

Elnyerte *Patonay Sándor*, a Kőszegi Bicycle Club tagja 72 turával.

Másodiknak a „Kerékpár-Sport“ kis ezüst érme.

Elnyerte *Wilcsék Rezső*, a Magyar Kerékpáros Szövetség tagja Szegzárdon 16 turával.

IV. Az 1899. évben megtett legtöbb vásár- és ünnep-napi turáért:

Elsőnek a „Kerékpár-Sport“ ezüst érme.

Elnyerte *Gruber Imre*, az aradi Meteor Kerékpár Club tagja 27 turával.

Másodiknak a „Kerékpár-Sport“ nagy bronz érme.

Elnyerte *Györffy Ernő*, az aradi Meteor Kerékpár Club tagja 8 turával.

V. Az 1899. évben bel- vagy külföldön megtett legnagyobb turáért:

Elsőnek a „Kerékpár-Sport“ nagy ezüst érme.

Elnyerte *dr. Lehner Jakab*, a Mosonyi Kerékpár Egyesület tagja 1149 kilométeres külföldi turával, bejárva július 6—18-ig a következő utvonlatot: Mosony-Halászi—Kis-Martón—Ebenfurt—Wr.-Neustadt—Gloggnitz—Semmering—Bruck a. Mur—Graz—Marburg—Cilli—Laibach—Adelsberg—Triest—Miramare—Velence (hajón)—Abbazia—Fiume—Károlyváros—Zágráb—Kőrös—Kaproneza—Nagy-Kanizsa—Keszthely—Vasvár—Szombathely—Csorna—Mosony-Halászi.

Tévedések elkerülése végett megjegyezzük, hogy a pályázók mindegyike csak egy díjat nyerhetett és pedig a reá eső legjobbat.

Különfélék.

Mióta játszanak footballt? A football eredetét eddig is 600—700 évvel ezelőttre tették a kutatók, a legújabb kutatások azonban arról győzték meg őket, hogy ez a játék Britanniának a rómaiak által való elfoglalása idejéből ered. Egyik verzió szerint Chesterben játszották először és a labda egy elesett dán harcos koponyája volt. Ennek emlékére minden évben nagy ünnepségek folynak Chesterben, melyeken a czipészek bőrlabdát nyújtanak át a takácsoknak, a kiknek bizonyos területen át kell hajtani a labdát. Másik verzió szerint Derbyben Kr. u. 217-ben játszották először a brittek a rómaiak leveretésének öröme.

A párisi kiállítás nemzetközi vívóversenye. A párisi kiállítás alkalmával lefolyó vívóversenyek feltételeinek megállapítására bizottságot küldtek ki, mely munkájával elkészülvén, alábbi tervezetet dolgozta ki. A versenyek a Trocadero vívótermében folynak le május 15-étől fogva, 15—20 nap alatt. Fleuret- és kardversenyek lesznek.

Díjak: mesterek részére: Tiszteletdíj 5000 frank. Első díj: 2000 frank. Második díj 1500. Harmadik díj 1000. Negyedik díj 600. Ötödik díj 550. Hatodik díj 450. Hetedik díj 400. A nyolczadiktól a tizenötödikig 1600 frank van előirányozva, összesen 13,100 frank.

Amateurok részére: tiszteletdíj 2000 frank. Első díj 1000. Második díj 800. Harmadik 600. Negyedik 400. Ötödik 350. Hatodik 250. Hetedik 200. A nyolczadiktól a tizenötödikig 800, összesen 6400 frank.

Az amateurok díjazása nem készpénzben, hanem műtárgyakban adatik ki.

Fenti díjazás a fleuret-versenyre szól.

A jury 20 tagú lesz és úgy mesterekből, mint műkedvelőkből összeállítva.

Minden résztvevő köteles magát alávetni egy 7 perczig tartó próbaassautnak, melynek eredményétől függ, hogy a versenyre eresztik.

A fleuret-verseny rendezését a Société d'encouragement de l'escrime (Rue Blanche 10) vállalta magára.

A kardban megkülönböztetendő az egyenes karddal és a görbe karddal vívás. Előbbiek versenye a Tuillieriák terrasszán rendeztetik, utóbbi a Trocaderóban.

Az egyenes karddal való küzdelemre összesen 16,000 frank értékű díjak vannak kitűzve. A versenyt a Société d'escrime a l'épée rendezzi.

A görbe karddal való vívásra 4500 frank értékű díjakat tűztek ki, ezenkívül 8—8 arany- és ezüst- és 16 bronz-érmet.

Az összes versenyeken kötelező a fekete nadrág és világos (fehér vagy ahhoz hasonló) kabát viselése.

Utóbbi versenynél a nemzetközi jelleg megőrzése céljából minden résztvevő saját nemzeti fegyverét használhatja, de a pengék hosszának 82—91 cm. közt kell váltakozni és 450 grammnál könnyebb, 900 gm.-nál nehezebb nem lehet. Csak ércpengékkel lehet versenyezni. (Ezen meghatározás azért vált szükségessé, mert Belgiumban és Svájcban sokan fapengékkel vívnak.)

A versenyt a „Société de sabre” rendezi.

10000 meghívó. Ennyit küldöttek már szét ezidei jubiláris báljukra az *athléták*. A meghívóknak ez óriási tömege mellett is megtörténhetett azonban, hogy olyanok, kik a meghívásra különben jogot formálhatnak, tévedésből kimaradtak a meghívandók listájából. Ezeket felkéri a rendezőbizottság, hogy ebbeli igényeiket minél előbb jelentsék be a bál irodájában (Szentkirályi-u. 22., Athlétakaszinó.) A bál iránt egyébként a magyar társadalom legelőkelőbb köreiből is igen nagy az érdeklődés. A kormány tagjai, a törvényhozás mindkét háza, a hadsereg igen erősen képviseltetik magukat az Athlétabálon, az arisztokraták közül pedig már számosan felülfizetéssel váltották meg jegyeiket. A bála készülő hölgyeket érdekelni fogja, hogy Kovács Elemér „M. A. C. mazur” című sikerült zenedarabot írt, melyet felajánlott a bizottságnak, mely ezt el is fogadta, s átadta betanulás végett a katonai zenekarnak.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatala útján!

Esemény a magyar irodalomban a

NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET

az egyetemes történelem klasszikus könyve, a legszárazabb történelmi képtár.

12 kötetben szerkeszti a legkiválóbb magyar írók közreműködésével: **Marczali Henrik.**

- A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** azért eseménye a magyar irodalomnak, mert az első megfelelő világtörténelem.
- A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** megjelenésével minden más világtörténeti mű elavult és értéktelenné vált.
- A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** az élet bibliája és nélkülözhetetlen mindenkinek, aki művelt ember akar lenni.
- A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** az a mű, melyből az egyén, a család, a társadalom hazaszeretést és összetartást tanul.
- A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** fejleszti a műlést, táplálja a tudást, nemesíti a lelket.
- A NAGY KÉPES VILÁGTÖRTÉNET** briliáns stílusával és pompás illusztrációival nemcsak tanít, hanem oktató gyönyörködtet is és a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtja.

Eddigél három kötet jelent meg. Négy havonként jön egy-egy kötet.

Bővebbet a prospectus, melyet mindenki ingyen kap. — A teljes mű ára 96 frt.

1 frt 50 kr. csekély havi részletfizetésre lapunk kiadóhivatala útján a rendelőlapp segítségével megrendelhető, mely kivágandó és levelezőlapra ragasztva hozzánk beküldendő.

A **Hercules testgyak.** közlöny kiadóhivatala útján ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságtól a

Nagy Képes Világtörténet

című művet 12 kötetben 96 frtért, tudomásul vévén, hogy eddigél három kötet jelent meg s a további kötetek 4 havonként jelennek meg. Kötelezem magam a társaság pénztárához Budapesten a szállítástól kezdve 1 frt 50 krt havonként mindaddig befizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincsen. Az esetleg elmaradó résztekek megemre postai megbízás útján szedhetők be és ennek be nem váltása esetén a mű teljes hátralékos vételára esedékessé válik. A mű további kötetei a megjelenéshez képest és fizetésem arányában szállítandók.

Kelt: Név:
Állás:

Budapest, Nagy Sándor Könyvnyomdájában (IV., Papnövelde-utca 8.)

Megrendelhető 1 forintos havi részletfizetésre lapunk kiadóhivatalában!!

1848 EZERNYOLCZSZÁZ- NEGYVENNYOLCZ.

A magyar szabadságharc 1848—1849-ben.

Egykorú képek, kitűnő kézírások, nevezetes okmányok, kiáltványok, falragaszok, egyéb jellemző nyomtatások és az összes érdekes éreklők teljes gyűjteménye, az egész szabadság történetét előadó hű, új és részletes szöveg kíséretében.

Szerkesztették:

Jókai Mór, Bródy Sándor és Rákosi Viktor.

Ezerkészsáz kép

eleveníti föl 48 és 49 hű történetét, a mely eddig ismeretlen, feltéve rejtetett, becses és rendkívül jellemző képekből, nagyszerű csataképekből, a szereplők teljes arcképsorozatából, a fenmaradt éreklők domborodik ki és vesődik mindörökké az olvasó emlékezetébe.

A szabadságharc legszebb és legolcsóbb emlékműve.

Megrendelhető az alábbi rendelőlappal, mely kivágandó, olvashatóan aláírandó és levelezőlapra ragasztva a Hercules Testgyakorló Közlöny kiadóhivatalához beküldendő.

A Hercules Testgyak. Közlöny kiadóhivatala útján megrendelem Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságnál Budapesten, VIII., Üllői-út 18. az

Ezernyolcyszáznegyvennyolcz

című diszkrét:

A nem kívánt törleendő. (a) Aranynyomású bekötési táblával 12 frtért (b) Ugyanaz amerikai simított vellinapíron 15 frtért

és kötelezem magam, hogy a mű vételárát a szállítástól kezdve a Révai Testvérek Irodalmi Intézet r.-t. pénztárához Budapesten fizetendő 1 frtós havi résztekekben törlesztem. Az esetleg elmaradó résztekek a társaság költségemre postai megbízás útján szedhetők be, melyek be nem váltása esetén a teljes vételár esedékessé válik.

Kelet

Név és állás

Vivók körében

sensatiót kelt a gummiból készült, szabadalmazott

„Damascenus” kardmarkolat,

mely rugalmasságánál fogva nem nyomja a kezét, elhárítja a kard csúszását, megóvjja a keztyűt a kopástól.

A cs. és kir. hadügyminiszterium 1522/1896. sz. rendeletével tanítási célokra ajánlotta.

Bármely kardra könnyen ráerősíthető!

Legtöbb államban szabadalmazva!!

Viszontelárusítók kerestetnek.

Magyar ruggyantagár részvénytársaság
BUDAPEST.

Kir. kiadóhivatala útján
GYAKORLÓ-TESTGYAKORLÓ
KÖNYVTÁRA